

Täysistunto

Tiistai 4.3.2025 klo 14.01—17.28

Täysistunto alkoi klo 14.01. Täysistunto päättyi klo 17.28.

Puhetta johtivat toinen varapuhemies Tarja Filatov (14.01—14.30 ja 16.00—17.28) ja puhemies Jussi Halla-aho (14.30—16.00).

Tanskan kuningas Frederik X ja kuningatar Mary seurueineen olivat seuraamassa täysistuntoa.

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Valtiovarainvaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 21/2025 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi valtiovarainvaliokunnan jäseneksi edustaja Ben Zyskowiezin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Arvon edustajille tiedoksi, että me pienen hetken odotamme tässä vaiheessa vieraita, ja sen jälkeen sitten toimimme niin kuin meidän protokolla sanoo tässä tilanteessa elikkä tervehdimme vierasta ja nousemme seisomaan.

Arvoisat kansanedustajat! Frederik X ja kuningatar Mary valtuuskuntineen ovat saapuneet seuraamaan täysistuntoa. Lausun eduskunnan puolesta lämpimän tervetuloitovotuksen ja toivon, että viihdytte. [Edustajat osoittivat suosiotaan seisten]

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 212/2024 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei ehditä tässä ajassa käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa, ja esittelypuheenvuoro, ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.04 Opetusministeri Anders Adlercreutz (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Esitän tänään eduskunnalle säädettävän lain perusopetuslain muuttamisesta. Tällä esityksellä rajoitamme mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana. Lisäksi vahvistamme opettajien ja rehtoreiden toimivaltuutta puuttua opetusta häiritsevään mobiililaitteen käyttöön. [Ben Zyskowicz: Hyvä!]

Puhelimen käytön rajoittamisen tarkoituksena on vahvistaa ja parantaa oppilaiden keskittymistä opetukseen ja koulujen työrauhaa. Esityksellä vahvistamme myös aluehallintovirastojen toimivaltuuksia koulujen laillisuusvalvonnassa siten, että aluehallintovirastot voisivat ottaa myös oma-aloitteisesti tutkittavaksi, onko perusopetuslaissa tarkoitettu opetus järjestetty lainmukaisesti. Esityksellä edistämme myös liikunnallista elämäntapaa lisäämällä perusopetuslakiin esi- ja perusopetuksen tavoitteeksi liikunnallisen elämäntavan edistämisen.

Ärade talman! Vi föreslår nu att lagen ändras så att elevernas användning av telefoner under lektionstid endast tillåts i vissa fall. Dessutom föreslås att skolorna ska utfärda ordningsregler för användning och förvaring av digitala enheter under arbetsdagen. Regionförvaltningsverket ska enligt förslaget också på eget initiativ kunna undersöka om utbildningen har ordnats lagenligt. Därtill föreslås att en fysiskt aktiv livsstil fogas till målen för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen.

Arvoisa puhemies! Puhelimet vievät tällä hetkellä liikaa aikaa nuorten ja, kyllä, myös monen aikuisen arjessa. Erityisesti kouluissa tarvitaan selkeät säännöt sille, mikä on hyväksyttävää. Tässä lainsäädäntö on jäänyt jälkeen todellisuudesta, mutta nyt korjaamme tämän. Oppitunnin aikana ei ole tarkoitus, että istutaan tuijottamassa puhelinta. Ehdotamme, että mobiililaitteiden käyttö olisi sallittua oppitunnilla vain opettajan tai rehtorin luvalla oppimistarkoitukseen tai terveydenhoitoon. Esityksellä ei rajoiteta kännyköiden käyttöä silloin, kun se on apuvälineenä esimerkiksi vammaisen oppilaan opiskelussa.

Ehdotus ei tarkoita sitä, että olisimme kääntämässä selkäämme digitaalisille välineille kouluissa tai että vähättelisimme digitaalisten taitojen tarvetta. Niitä tarvitaan edelleen, ja ne ovat jatkossakin osa opetussuunnitelmien mukaista opetusta. Tällä haluamme rajoittaa nimenomaan laitteiden häiritsevää käyttöä oppitunneilla. Kun uutta tietoa vilahtaa ohi näytöllä jatkuvalla syötöllä ja se aika, jonka käytät yhteen asiaan kerrallaan, on muutama sekunti, menetät lopulta kyvyn keskittyä ja omaksua tietoa. Ja tiedämme sen, että tietojen omaksuminen ja keskittymiskyky ovat aivan keskiössä, kun opitaan uutta.

Koulussa opitaan myös sosiaalisia taitoja, ryhmässä toimimista ja seurustelemaan muiden kanssa. Se ei onnistu, jos istuu ja tuijottaa puhelinta. Sen takia koulujen on myös laadittava järjestyssäännöt puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä muulloin kuin oppituntien aikana eli välituntien, ruokailun ja erilaisten siirtymisten aikana. Järjestyssääntöjen laatiminen ei olisi enää kouluille vapaaehtoista vaan velvoittavaa. Tämä

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

on iso muutos verrattuna nykytilaan. Tämän jälkeen jokaisessa koulussa on määrättävä, miten mobiililaitteita käytetään ja miten niitä säilytetään koko koulupäivän aikana.

Ärade talman! Syftet med det här förslaget är att vi ska få bort den störande användningen av digitala enheter. Tyvärr ser vi från undersökningar att digitala enheter stör arbetsron under lektionerna. I den senaste Pisa-undersökningen undersöktes elevernas syn på arbetsron under matematiklektionerna. Av de finländska eleverna svarade 41 procent att deras användning av digitala resurser stör deras koncentrationsförmåga. Arbetsron under matematiklektionerna korrelerade också med elevernas upplevda matematikängslan. Ju bättre eleverna upplevde arbetsron på matematiklektionerna, desto mindre matematikängslan upplevde de.

Samtidigt ska vi minnas att även om många elever upplever att användningen av digitala enheter stör, är de enligt Pisa-undersökningen också till nytta för lärandet. Resultaten visar att de elever som uppgav att de inte alls använder digitala resurser i inlärningsituationerna i skolan klarat sig betydligt sämre i matematik än de som använder sig av dem till en del, men högst två timmar per dag. Här ser vi att det finns positiva följder av att använda digitala material och resurser, men att en för stor användning leder till minskad koncentration. Jag är helt övertygad om att den här ändringen vi nu föreslår kommer att medföra många positiva effekter i våra skolor och öka arbetsron, och i dessa dagar är det precis vad vi behöver.

Olen vakuuttunut siitä, että tämä muutos parantaa oppimisen rauhaa luokissa. Se varaa aikaa muuhun kuin kännykällä näpräämiseen. Toivon, että se lisää oppimistuloksia. Toivon, että se lisää lukemista. Toivon, että se parantaa sosiaalisia taitoja oppilaiden osalta, ja toivon myös, että koulut käyttävät sitä mahdollisuutta, minkä tämä laki tarjoaa, myöskin rajoittamaan käyttöä oppituntien välissä eli välituntien aikana.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Ilmeisesti on tarve käydä lyhyttahtista keskustelua, joten pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää minuutin puheenvuoron, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Haatainen.

14.10 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kännykkälaki on tervetullut. Kouluista tulee viestiä, että opettajat tarvitsevat selkänokaksi, tueksi, lainsäädäntöä, jolla voidaan siellä kouluissa päättää mobiililaitteiden ja kännyköitten käytöstä, ja nythän tämä tulee näitten järjestyssääntöjen kautta. Itse korostaisin sitä, että on hyvin tärkeää, että vanhemmille järjestetään keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia ja myös oppilaat osallistetaan mukaan tähän, jotta kaikki ymmärtävät, miksi tätä tehdään. Kiellot herättävät usein vastustusta, mutta jos ymmärretään, miksi koulutyötä pitää rauhoittaa kännyköitten osalta, niin sitten varmasti kaikki sujuu paremmin.

Me tiedämme ihan tutkimustietojen mukaan, että liiallinen mobiililaitteiden ja kännyköitten käyttö heikentää oppimistuloksia tai se vaikeuttaa keskittymiskykyä. Siitä syystä on tärkeää, että niitä käytetään vain siinä tilanteessa, kun opettaja katsoo, että se sen oppimisen kannalta on tärkeää jonkun tehtävän tekemisessä ja niin edespäin. [Puhemies koputtaa] On myös tärkeää, että opitaan järkevään käyttöön eli siihenkin perehdytetään [Puhemies koputtaa] lapset jo koulussa.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkomaa.

14.11 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa ministeri, mainiota, että tämä lakiesitys on nyt eduskunnassa. Noin neljäsosa maailman maista on jo kieltänyt kännykän käytön kokonaan kouluissa. Unesco suosittaa valtioita säätelemään digitaalisia laitteita kouluissa. On hyvä, että nyt Suomessa toimitaan. On mainiota, että tässä ovat myöskin välitunnit mukana. Se on hieno mahdollisuus, ja toivon, että koulut sitä todella käyttävät, koska sosiaalisia taitoja ja liikkumista opitaan myöskin vuorovaikutuksessa ja siellä koulussa.

Mutta lapsen päivä on kokonaisuus, ja kysynkin: oliko harkinnassa se, että myöskin perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan tuotaisiin nämä samat säädökset? Lasten päivä on kokonaisuus, ja Suomessa lapset saavat erittäin varhain puhelimet ja ruutu-aika ylittää valtaosalla lapsista sen, mikä on terveellistä. Onko mahdollista, että ministeri miettisi tätä tai ehkä eduskunnassa pohdittaisiin, että laajennettaisiin tämä sama rajoitus myöskin sinne aamu- ja iltapäivätoimintaan?

Kiitos tästä lakiesityksestä. Uskon, että tämä vaikuttaa merkittävästi lasten hyvinvointiin ja ennen kaikkea lasten ja nuorten oppimistuloksiin. Ne meidän [Puhemies koputtaa] on saatava noususuuntaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koponen.

14.13 **Ari Koponen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomalaisten oppimistulokset ovat laskeneet, työrauha kouluissa on heikentynyt, ja yhä useampi nuori kärsii keskittymisvaikeuksista. Näihin ongelmiin meillä on yksi selkeä ratkaisu, ei toki kaiken kattava mutta vaikuttava, eli kännykät pois koulupäivän ajaksi. Hallitus ottaa askeleen oikeaan suuntaan esittämällä, että mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan oppitunneilla. Tämä on erinomainen alku mutta ei vielä riittävä.

Puhemies! Kansainvälinen tutkimus tukee kännykkäkieltoa. Useat kansainväliset tutkimukset osoittavat, että jo yli tunnin päivittäinen kännykän käyttö koulupäivän aikana heikentää merkittävästi oppimistuloksia. Pisa-tutkimuksen mukaan suomalaisoppilaat kokevat digilaitteiden häiritsevän oppitunteja enemmän kuin muissa OECD-maissa keskimäärin. Tämä näkyy erityisesti matematiikan oppimisessa, jossa oppilaiden tulokset ovat laskeneet hälyttävästi.

Jos haluamme nostaa Suomen takaisin oppimisen kärkimaaksi, tarvitsemme kouluissa selkeät rajat kännykän käytölle. Pelkästään puhelimen läsnäolo heikentää keskittymiskykyä, ja sillä on yhteys koulu-uupumiseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kosonen.

14.14 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tälläkin hetkellä on perusopetuslaissa säädetty, että kaikki vempheet ja asiat, mitkä koulun opetusta häiritsevät, voidaan ottaa pois oppilailta. Eli tämä lakimuutos on tärkeä viestinnällinen operaatio, niin että jokainen varmasti sitten tietää siellä kouluissa, että näin todella voi tehdä, mutta hyvin monissa kouluissa tämä asia on jo hallinnassa. [Kokoomuksen ryhmästä: Eikä ole!] Nyt ehkä eniten kysymys on välitunneista, joissa ei käytännössä muutu mikään, eli edelleen järjestyssäännöissä voidaan välitunneilla

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

kännykän käyttöä rajoittaa. Kysynkin ministeriltä, olisiko kuitenkin voinut välitunneilla käyttöä rajoittaa tiukemmin ihan lain kautta.

Liikunnallisen elämäntavan lisääminen on hyvä asia, mutta olisi hienoa, jos siihen saataisiin myös reilusti rahoitusta, jotta se todella voi tapahtua, [Puhemies koputtaa] jotta Liikkuvat koulut saavat jatkoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

14.15 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille, että esitys on nyt täällä eduskunnan käsittelyssä.

Kuten tässä jo edellinenkin puhuja totesi, niin näkisin myös hyvänä, että myös välituntien osalta, etenkin alakoulussa, otettaisiin tämä kännykkäkielto jo lain tasolla käyttöön.

Aivotutkijat tosiaan toteavat, että someriippuvuus, kännykkäriippuvuus, on iso ongelma meidän lapsilla ja nuorilla tällä hetkellä. Se aiheuttaa huonoa unen laatua, keskittymisvaikeuksia ja rauhattomuutta koulussa. Mutta me tarvitaan tähän muitakin ratkaisuja kuin kännykkäkielto koulussa. Meidän pitäisi päästä säätelemään näitä sosiaalisen median koukuttavia algoritmeja. Meidän pitäisi päästä säätelemään myös sitä somen sisällön valvontaa.

Saan aika usein nuorilta palautetta, että he itse toivoisivat, kysyvät sen perään, että voitteko te kieltää sen TikTokin. He näkevät, että omien ystävien ajattelu muuttuu, ja kokevat siitä suurta huolta. Toivon, että EU-tasolla pystyttäisiin myös tähän puuttumaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koskela.

14.16 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kännykät voivat olla hyvä opetusväline, mutta entisenä opettajana tiedän, että ne ovat myös häiritseviä siellä luokassa, ja oleellista minusta onkin, että vaikka nämä järjestyssäännöt jo nyt kouluissa mahdollistavat sen, että voidaan rajoittaa kännyköiden käyttöä, niin tämä toive laajempaan rajoittamiseen on tullut nimenomaan opettajilta. Opettajat ovat puhuneet siitä, että se häiritsee opetustyötä, jolloin tälle varmasti on olemassa myöskin perusteita.

Minusta on hyvä ottaa huomioon kuitenkin se, että kännykät tulevat olemaan osa nuorten arkea ja samalla myös kaikki erilaiset sosiaalisen median alustat. Minusta edustaja Hopsu nosti hyvin esiin tämän algoritmien sääntelyn ja sen, että me tarvitaan vahvempia toimia myös tästä näkökulmasta ja totta kai myös lisää aikuisia kouluihin.

Edustaja Koponenkin sanoi jotakuinkin niin, että tämä on hyvä alku, ja peräänkuuluttaisin myös sitä, että pidetään kiinni koulutuksen resursseista, eli toivon ja vetoan, että näitä 75 miljoonan leikkauksia, joita ei ole vielä kohdennettu, ei opetukseen ja koulutukseen kohdennettaisikaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

14.17 **Mikko Ollikainen r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, ärade fru talman! Inledningsvis vill jag tacka ministern för presentationen och att du har tagit hit den här lagen. Ändring kring det här är någonting som är efterlängtat av många för att få

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

arbetsro i skolan, öka koncentrationen för barnen, men också förhoppningsvis förbättra studieresultatena på sikt, för vi vet ju att våra Pisa-resultat inte är de allra bästa.

I det här sammanhanget vill jag också konstatera att det skiljer sig en hel del mellan skolorna här. I en del skolor är inte det här ett problem, men nu ges det ändå ett verktyg till att kunna agera.

Tosiaan digilaitteita pystytään käyttämään mutta ohjatusti nyt tulevaisuudessa esimerkiksi matematiikassa, jos halutaan, mutta tämä antaa enemmän mahdollisuuksia rehtorille ja opettajalle, ja se on hyvä asia.

Hyvä asia on myös tämä liikunnallinen elämäntapa ja se, että se nostetaan nyt sitten eri tasolle. Kiitos siitä, että se nostettiin esille tässä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Päivi.

14.18 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myös omasta puolestani kiitän tästä esityksestä, erittäin hyvä.

Ministeri mainitsikin tuossa puheessaan, että vammaisten lasten sairauden takia tarvittava kännykkä on näissä poikkeus. Toivon sitä, että poikkeustilanteet esimerkiksi diabeetikolasten kohdalla, joiden verensokeria täytyy seurata, samoin sitten tarvittavaa insuliinia ja hiilihydraatteja — ja myös vanhemmat ovat kännykällä yhteydessä tämän lapsen kännykän kautta ja pystyvät seuraamaan esimerkiksi alakouluikäisen lapsen tilannetta — hoidetaan myös hienotunteisesti, niin ettei lapselle tule ikään kuin ylimääräistä leimaa siitä, että hän on nyt sitten se ainoa, jolla se kännykkä siellä koulussa on. Toisaalta on tärkeää myös, ettei turhaa byrokratiaa tehdä vaan ihan kertaluontoisella anomuksella hoituu pysyvästi esimerkiksi diabeetikolapselle kännykkälupa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Heinonen.

14.20 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Häiritsevään käyttöön on voinut puuttua aiemmissakin vaiheissa, mutta oikeusasiamieshän on linjannut, että muuhun ei ole voinut puuttua. Nyt voi ennaltaehkäisevästi — kiitos opetusministeri Adlercreutzille tästä esityksestä.

On hyvä, että puhelimet sallitaan opetustilanteissa, sillä tänäänkin on kerrottu, että yli puolet 13—18-vuotiaista saa kaikki uutisensa TikTokin kautta ja vuonna 23 nuorten tärkein uutismedia tai -alusta oli TikTok. Eli meidän pitää samaan aikaan huolehtia siitä, että lapset ja nuoret oppivat käyttämään niitä oikein ja vastuullisesti, mutta sitten estää se, että niitä käytetään kiusaamiseen, häiritsemiseen ja muuhun.

Tämä esitys on erittäin tarpeellinen ja tärkeä meidän koulujen työrauhan palauttamiseksi, ja itse toivon, että tätä käytetään myös välitunneilla.

Arvoisa opetusministeri, lämmin kiitos myös siitä, että liikunnallinen elämäntapa tuodaan mukaan nyt koulujen arkipäivään [Puhemies koputtaa] vielä erikseen auki kirjoittaen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

14.21 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos opetusministerille, että tämä kännykkälaki vihdoinkin on meillä käsittelyssä täällä salissa. Perussuomalaiset ovat ajaneet tätä kännykkäkieltoa kouluihin jo usean vuoden ajan, ja me tuemme sitä näkemystä, että myös välituntien osalta tämä kännykkäkielto pitäisi saada voimaan.

Monissa maissa on jo Suomea laajempia kieltoja varsinkin alakouluissa, ja ongelmaan on herätty viime vuosina todellakin. Myös Ruotsi on tiukentamassa lainsäädäntöä niin, että mobiililaitteet kielletäisiin työpäivän ja välituntien ajalta 1.—9.-luokkalaisilta.

Me olemme oikeastaan antaneet tämän tilanteen luisua liian pitkälle. Aikuiset eivät ole ottaneet vastuuta asiasta, ja nyt on sen aika. Mikään aivotutkimus tai tällä hetkellä tieteellinen tutkimus ei tue sitä, että kännyköiden pitäisi olla käytössä välitunneilla. Eli on täysin selvää kaiken tieteellisen tutkimuksen perusteella se, että välitunnit pitää rauhoittaa sosiaaliselle vuorovaikutukselle, [Puhemies koputtaa] leikille ja liikkumiselle.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Razmyar.

14.22 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä yhtyä myöskin näihin kiitoksiin, ja kiitos hallitukselle, että olette tuoneet tämän esityksen.

On tosiaankin aikuisten vastuulla huolehtia siitä, että lasten ja nuorten tulevaisuus voi hyvin, ja tietenkin meidän on huolehdittava myöskin siitä, että kouluissa keskitytään oppimiseen. Kuten ministeri tuossa hyvin totesi, tälläkin hetkellä pystytään järjestyssääntöjen avulla hyvin paljon tekemään, ja monet koulut näin toimivat, ja monet oppilaat näin toimivat. Siitä huolimatta tarvitaan myöskin näitä yhteisiä järjestyssääntöjä.

Ehkä huoleni on se — tämä laki on tärkeä ja hyvä ja erittäin tervetullut — kuinka paljon se antaa lisäarvoa nykytilanteeseen, ja siitä meidän on sitten yhdessä ja yhteisesti huolehdittava. Kuten tässä keskustelussa on hyvin tullut ilmi, se, mitä koulussa tehdään, on koulun vastuulla, mutta se, mitä vapaa-ajalla tapahtuu, on vieläkin isompi kysymys, ja siinä tietenkin tarvitaan erittäin merkittävää ja tärkeää yhteistyötä erityisesti koulujen ja kodin ja vanhempien välillä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ovaska.

14.23 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa ministeri! Hienoa, että tämä laki nyt vihdoinkin on täällä talossa. Sitä on odotettu jo edellisen opetusministerin aikana, mutta nyt tämä opetusministeri laittoi tuulemaan. [Välihuutoja oikealta]

Mutta yksi kysymys: On jäänyt nyt epäselväksi tämä, että kun on haluttu, että tämä koskee oppitunteja, ja sitten täällä on perussuomalaisten rivistä nostettu sitä, että pitäisi olla koko koulupäivän ajan — niin kuin itsekin edustan sitä kantaa — niin miksi hallitus nyt päätyi tähän, että ainoastaan oppitunnit mennään tällä laajemmalla tulkinnalla ja sitten välitunnit katsotaan harmaalle alueelle eli järjestyssääntöihin. Nythän ollaan nähty, että harmaan alueen järjestyssäännöt ovat olleet olemassa jo, ja jotkut koulut ovat niitä toteuttaneet, jotkut eivät. Käykö tässä nyt niin, että ensin mennään oppituntien osalta ja myöhemmin tulee sitten lainsäädäntö, joka tekee niin kuin perussuomalaisetkin ovat esittäneet, että koko koulu ja päivä? [Sanna Antikainen: Suattaapi olla, suattaapi olla näin!]

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Kun itse edustan sitä, niin eikö nyt olisi voitu tuoda kuitenkin esitys, joka koskee koko koulupäivää, ja antaa ne selkeät ohjeet niille opetuksen järjestäjille?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Castrén.

14.24 **Maaret Castrén kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Jag vill först och främst tacka ministern för detta fina initiativ.

Minä haluaisin tässä tuoda vielä tarkemmin esille sitä, mikä tässä toisessa lain osassa on, eli liikunnan edistämisen tärkeyttä. Aivoterveydelle tällä on todella iso merkitys. Meidän lapsistamme, 15-vuotiaista, 30 prosenttia liikkuu suositusten mukaan, ja me tiedetään tutkimuksiin perustuen, että liikkuminen auttaa matematiikan oppimisessa ja keskittymisessä ja lieventää psyykkisiä ongelmia vähentäen ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta. Lapset, jotka liikkuvat, viihtyvät paremmin koulussa. Ja tämä edistää myös liikunnan harrastamista koulupäivän yhteydessä ja lasten välistä yhdenvertaisuutta, vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja vähentää yksinäisyyttä. Toivoisin, että tässäkin asiassa sekä kodit että koulut, både på finska och på svenska, lähtisivät tekemään oikeasti töitä. Lapset tarvitsevat liikuntaa, ja meidän tehtävämme on se heille kertoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

14.25 **Jaana Strandman ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kännykät saadaan viimein koulutyöstä pois. Oppilas saa jatkossa käyttää omaa mobiililaitettaan vain oppimistarkoitukseen tai terveydenhuoltoonsa. Koulun on laadittava järjestyssäännöt puhelimen käytöstä ja säilytyksestä koulupäivien aikana, mikä tarkoittaa siis oppitunteja, välitunteja, ruokailua ja siirtymiä paikasta toiseen. Järjestyssäännöillä voidaan puhelimen käyttö rajata vaikka vain yhteen välituntiin. Järjestyssäännöt mahdollistavat paikallisten tarpeiden huomioon ottamisen. Opetushallituksen tulee mielestäni tässäkin asiassa ohjeistaa kouluille järjestyssääntöjen tekeminen, niin että pääasiat ovat joka puolella Suomea yhteneväiset.

Mobiililaitteiden kieltäminen koulutyöskentelyssä tuo positiivisia vaikutuksia oppimisessa suoriutumiseen ja oppitunnilla keskittymiseen. Koulujen työrauha paranee. Tutkimusnäyttöä on myös siitä, miten älylaitteiden käyttö vaikuttaa kasvavan lapsen ja nuoren aivotoimintaan. Sääntöjen selkiyttäminen lisää oppilaiden yhdenvertaisuutta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hiltunen.

14.27 **Pia Hiltunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensiksi kiitokset tästä lakiesityksestä. Minun mielestäni tämä on oikein tasapainoinen ja järkevä, ja tässä on ymmärretty koulujen arkea, kuultu opettajia, henkilöstöä ja myös niitä asianosaisia opiskelijoita eli lapsia ja nuoria. Järjestyssäännöt ohjaavat tässä lain perustana kouluja toimimaan järkevästi, ja se on hyvä viesti niille kouluille, joissa järjestyssäännöt eivät tällä hetkellä ohjaa siihen puhelimen turhan käytön rajoittamiseen. Täällä lakivalmistelun teksteissä kerrotaan, että puhelimen käytön osalta yli 70 prosenttia vastanneista vastasi, että ei käytä puhelinta lainkaan oppitunneilla omaan viihtymiseen vaan käyttää opetustarkoituksiin, jos on näin yhdessä sovittu. Elikkä ehkä se kertoo siitä ongelmasta,

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

että osalle se on ongelma, monessa koulussa ei. Meillä ovat alueet eriytyneet aika vahvasti tämän osalta.

Myös ajattelen sitä, että kun puhutaan liikunnan lisäämisestä ja välitunneista, niin miksi ei lähdetä sille tielle kuten esimerkiksi Oulussa, jossa välitunneille on lisätty jättitrampoliineja, on juoksumattoja, on kuntosalia, [Puhemies koputtaa] kaikkea muuta liikunnallista tekemistä positiivisen kautta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mattila.

14.28 **Hanna-Leena Mattila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikki sellainen lainsäädäntö, joka edistää koululaisten oppimista ja opettajien opettamista siellä koulussa, on hyvä asia. Vielä seitsemän vuotta sitten, ihan juuri tähän aikaan, minä olin vielä opettajana ja muistan hyvin sen, että ei ollut mitään ongelmaa kerätä kännyköitä pois tunnin alusta. Eli siihenkin aikaan oli jo koululaisilla ja kaikilla kännykät, ja meillä oli koulussa vain sovittu, että puhelimet laitetaan kännykkäparkkiin, ja siitä säännöstä pidettiin kiinni.

Minä olen nyt oikeastaan aika kummeksuen seurannut tätä keskustelua viimeisen kahden kolmen vuoden aikana, kun jotakin tässä on nyt muuttunut. Minä sen verran pidän yhteyttä tuonne kentälle entisiin opettajakollegoihin, että tiedän, että niistä yhteisesti sovituista säännöistä on alettu lipsumaan, mutta useimmiten ne ovat olleet oppilaitten vanhempia, jotka ovat vaatineet näitä tällaisia erityiskohteluita.

Kiitos tästä keskustelusta. Minä ihan mielelläni kuuntelen, mikä ilmiö tämän takana on, ja mielelläni kuulen myös sitten valiokunnan jäseniltä ja ministeriltä, onko tässä joku suurempi ilmiö takana, [Puhemies koputtaa] koska on päädytty aika reippaaseen lakiesitykseen, [Puhemies: Aika!] ja olen kyllä tämän kannalla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laiho.

14.29 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kännykät vievät nykyään aivan liikaa sekä lasten että aikuisten aikaa. Se hajottaa ajatuksia, vähentää keskittymiskykyä. Meillä ovat myös lasten ADHD-diagnoosit huomasti nousseet ja oppimistulokset laskeneet, ja tämä on erinomaisen tärkeä muutos sitäkin trendiä huomioiden. Kiitokset opetusministerille, että vihdoinkin saadaan ne kännykät reppuun tai sovittuun paikkaan ja ne myös siellä pysyvät. Osa kouluista ei ole järjestyssäännöillä pystynyt tätä hoitamaan.

On tärkeätä jatkossa, että myös ohjataan alueita, kouluja yhteneväisiin käytäntöihin. Itsekin toivon, että järjestyssäännöissä huomioitaisiin myös tämä välituntiaika, niin että se otettaisiin myös siellä käyttöön tai esimerkiksi olisi vain joku välitunti, milloin kännykkää siellä voisi käyttää. — Erinomaista. Kiitos, ministeri.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä, noin kolme minuuttia.

14.30 **Opetusministeri Anders Adlercreutz:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos kaikista hyvistä kysymyksistä, joista monet pyörivät tämän saman rajauskysymyksen ympärillä.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Syksyn aikana lukematon määrä opettajia on ollut minuun yhteydessä, ja viesti on ollut kaikilla varsin yhteneväinen. Joissakin kouluissa nykyinen käytäntö toimii, joissakin ei, ja halutaan yhdenmukaisuutta, selkeitä periaatteita, selkeitä sääntöjä ja selkeä toimivalta tämän asian suhteen. Yksi opettaja sanoi, että edellisessä koulussa tämä ei ollut ongelma, heillä oli pelisäännöt ja kaikki noudattivat, mutta seuraavassa, vaikka pelisäännöt olivat olemassa, ongelma oli hyvinkin iso.

Eli meillä on hyvin toimivia kouluyhteisöjä, joissa yhteiset säännöt ovat toimineet tähän asti, ja sitten toisia, joissa näitä sääntöjä sitten on haastettu tai joissa näitä ei ole ollut. Tämän ongelman korjaamiseksi nyten määritellään selkeästi, että kännykkä ei kuulu oppitunnille, ellei se täytä koulutuksellista tehtävää tai liity vaikka terveystarkastukseen, ja sitten välitunneilla jätetään se koulujen tehtäväksi — tunnistaen se asia, että meillä on erikäisiä lapsia, erilaisia kouluja, erilaista tarvetta, mutta ehkä myöskin se asia, jonka edustaja Haatainen nosti hyvin esille, että kun järjestyssäännöt käydään läpi opettajien, vanhempien ja lasten kanssa, kun yhdessä sovimme pelisäännöistä, niin silloin niihin sitoudutaan. Silloin se on yhteinen asia, yhteinen kysymys, voidaan yhteisiin periaatteisiin sitoutua. Ajattelen, että se voi monesti olla tehokkaampikin asia kuin se, että laissa myöskin näiltä osin se kielletäisiin.

No, jos oltaisiin valittu se polku, että kielletään yksiselitteisesti lailla, niin sen myötä olisi tullut muutamia lisävelvoitteita, rahoitustarpeita, olisi pitänyt kirjata lakiin valvonnasta, haltuunotosta ja niin edelleen. Itse toivon, että koulut, kuten sanoin tuossa aikaisemmin, käyttävät mahdollisuutta rajoittaa tiukemmin, sikäli kuin katsovat tarpeelliseksi, mutta ajattelen myöskin, että on järkevää edetä näin, että tämä laki astuu voimaan syksyllä, seuraamme tilannetta, seuraamme palautetta kouluista, katsomme, onko tässä säätötarvetta vai ollaanko jo tällä pystytty aikaansaamaan sellainen ikään kuin kulttuurimuutos, että siitä seuraa hyvää.

Toinen puoli tässä on sitten tietenkin se kiusaaminen, sosiaalinen aspekti. Pidän tärkeänä sitä, että opetetaan myöskin sosiaalisia taitoja, niin että tällä myöskin pystytään tarttumaan siihen kiusaamisen muotoon, joka tapahtuu somen kautta. Siihen liittyy tietenkin keskustelu somen algoritmeista ja monesta muustakin asiasta, jotka eivät ihan liity tähän asiaan, mutta toki toivon opetusministerinä, että siinäkin pysytään tiukkana EU:n tasolla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään ja asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.34.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.51.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 3 käsittelyä. — Edustaja Sarkomaa, olkaa hyvä.

15.51 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa herra puhemies! Lasten ja nuorten on tärkeää oppia ja myös meidän aikuisten on hyvä oppia se, että ihmisen on hallittava teknologiaa ja omaa

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

puhelintaan eikä päinvastoin. Käsittelyssä on nyt lakiesitys, jolla pyritään saamaan peruskouluissamme häiritsevä älylaitteiden käyttö kuriin. Jatkossa puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö oppitunnin aikana sallitaan vain rajoitetusti.

Tämä lakiesitys on lämpimästi tervetullut. Älylaitteiden käyttö olisi sallittu vain opettajan tai rehtorin luvalla oppimistarkoitukseen tai oman terveyden hoitoon. Tästä lakiesityksestä sovimme hallitusneuvotteluissa, ja esitystä on jo odotettu tovi. Esitys edistää oppilaiden ja opettajien työrauhaa. Työrauhalla on suora yhteys oppimistuloksiin ja oppilaiden sekä opettajien sekä muun koulun henkilöstön hyvinvointiin.

Iloitsen, että lakiesitykseen on sisällytetty myös kännyköiden kuriin laittaminen välitunneilla. Lakimuutoksen jälkeen koulujen olisi määriteltävä säännöissään, miten puhelimia saa käyttää välitunneilla ja miten niitä säilytetään koulupäivän aikana. Mielestäni tämä on erittäin hyvä ratkaisu, ja on tärkeää sitouttaa lapsia ja nuoria noudattamaan myöskin näitä ja yhdessä sopia siitä, mikä sitten sopii mihinkin kouluun.

Välituntien sisällyttäminen rajoitusten piiriin on viisasta siksikin, että lakiesityksessä esitetään myös lisättäväksi liikunnallisen elämäntavan edistäminen osaksi esi- ja perusopetuksen tavoitteita. Pidän tätä työvoittona. Asiaa on pitkään ajettu, ja nyt se toteutuu. Välitunnit pitäisikin omistaa pääosin liikkumiseen ja sosiaaliin kohtaamisiin. Nuorten liikkuminen ja sosiaaliset taidot ovat aivan olennaisia hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta, ja nämä taidot opitaan yhteistyössä muiden kanssa toimiessa. Sosiaalisia taitoja ei opita ja ulkoilu ja liikkuminen jäävät hyvin vähäisiksi, jos ja kun aikaa kuluu älylaitteen ruudulla.

Suomi on digilaitteiden rajoittamisessa paljon muita Pohjoismaita jäljessä. Tanskassa älylaitteita ei lähtökohtaisesti saa kouluissa käyttää. Ruotsissa ja Norjassa kännykkäparkit ovat olleet jo pitkään arkipäivää. Norjassa on erittäin hyvää tutkimusta, jossa on todettu, että kun kännyköitä ei kouluissa pääsääntöisesti käytetä, oppimistulokset ovat nousseet merkittävästi, samoin lasten hyvinvointi. Olikin korkea aika, että myös Suomessa tässä asiassa toimitaan.

Jo tuossa debattipuheenvuorossani esitin seuraavaa ja toistan sen vielä: Toivon, että kun sivistysvaliokunta tätä lakiesitystä käsittelee, niin myöskin arvioitaisiin sitä — ja mahdollisesti tehtäisiin lausuma, jos siihen tietenkin päädytään ja pidetään sitä perusteltuna — että mobiililaitteiden käyttörajoituksia ulotettaisiin myöskin perusopetuslain mukaiseen aamu- ja iltapäivätoimintaan. Lapsen päivä on kokonaisuus, ja toivon, että ministerikin tätä harkitsisi. Pidän sitä itse tärkeänä. No miksi? Siksi, että Suomessa lapset saavat hyvin varhain puhelimet, älypuhelimet, ja ruutuaika on valtaosalla lapsista paljon suurempi kuin terveyden kannalta olisi järkevää. Liika ruutuaika on todella iso riski aivoterveydelle. Tästä on nyt tutkimusta, eli tämä ei ole pelkästään mielipidekysymys. Riskeinä ovat ahdistuneisuushäiriöt, masennus- ja tarkkaavuushäiriöt ja monet sellaiset oireet, joita pidetään aikuisten oireina: päänsärky, niskan ja selän vaivat. Ne ovat usein merkkejä liiallisesta ruutuajasta, ja niitä havaitaan jo hyvin pienillä lapsilla. On myöskin nähtävä näin — ja korostan terveydenhuollon ammattilaisena — että pienillä lapsilla liiallinen ruutuaika voi aiheuttaa myös silmien kehityksen häiriöitä. Eli tässä on kysymys lasten terveydestä, kasvusta ja hyvinvoinnista.

Helsingissä me edistämme yhdessä kotien kanssa digilaitteiden turvallista ja terveellistä käyttöä. Olemme tehneet yhteistyötä aivotutkijoiden kanssa, ja olemme kehittäneet ohjelman, jossa me jatkossa opetamme oman ruutuaajan seuraamista sekä vastuullista

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

median käyttöä koulussa, koska tähän on asia, joka pitää oppia, eikä se pelkillä kielloilla ja rajoitteilla tule, mutta kouluissa nämä rajoitteet ovat todellakin tervetulleita.

Arvoisa puhemies! Totean, että selvää on, että me tarvitsemme laajempia toimia yhä useamman lapsen ja nuoren elämän vallanneeseen sosiaalisen median käyttöön arjessa, ja tätä tehtävää elikkä näitä laajempia toimia ei saa jättää vain koulun harteille, vaan siinä tarvitaan laajempia toimia.

Ihan lopuksi sanon sen, että tasavallan presidentti Alexander Stubb totesi puhuessaan opiskelijoille: ”Luekaa kirjaa yksi tunti päivässä, liikkukaa yksi tunti päivässä, ja rajoittakaa sosiaalisen median käyttö yhteen tuntiin.” Mielestäni tämä oli oikein osuva ohje kaikenikäisille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu on poissa, edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

15.57 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Alkuun täytyy sanoa, että tässä näemme, miten hyvää lainsäädäntöä tämä hallitus tekee. Kun katson saliin, niin näen yhden urhean opposition edustajan täällä salissa, eli ei täällä hirveästi vastaansanomista tunnu olevan. [Sari Sarkomaa: Oppositio on tyytyväinen hallituksen vauhtiin!] — Kyllä. — Eikä tässä kyllä tarvetta olekaan. Tämä on erittäin odotettu ja kannatettava hallituksen esitys.

Puhemies! Suomalaisten oppimistulokset ovat laskeneet, työrauha kouluissa on heikentynyt, ja yhä useampi nuori kärsii keskittymisvaikeuksista. Näihin ongelmiin meillä on yksi selkeä ratkaisu, ei toki kaiken kattava mutta erittäin vaikuttava, ja se on, että kännykät otetaan pois koulupäivän ajaksi.

Hallitus ottaa askeleen oikeaan suuntaan esittämällä, että mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan oppitunneilla. Tämä on erinomainen alku, mutta luulenpa, että tarvitsemme vielä velvoittavampaa lainsäädäntöä koko koulupäivän ajaksi. Katsotaan, miten tämä ensimmäinen askel lähtee etenemään.

Puhemies! Kansainvälinen tutkimus tukee tätä kännykkäkieltoa, niin kuin täällä ollaan kuultu. Useat kansainväliset tutkimukset osoittavat, että jo yli tunnin päivittäinen kännykän käyttö koulupäivän aikana heikentää merkittävästi oppimistuloksia. Pisa-tutkimuksen mukaan suomalaisoppilaat kokevat digilaitteiden häiritsevän oppitunteja enemmän kuin OECD-maissa keskimäärin. Tämä näkyy erityisesti matematiikan oppimisessa, jossa oppilaiden tulokset ovat laskeneet hälyttävän paljon.

Jos ja kun haluamme nostaa Suomen takaisin oppimisen kärkimaaksi, tarvitsemme kouluissa selkeät rajat kännyköiden käytölle. Pelkästään puhelimen läsnäolo heikentää keskittymiskykyä, ja sillä on yhteys muun muassa koulu-uupumiseen.

Puhemies! Välituntien tarkoitus on palautua oppitunneista, liikkua ja kohdata kavereita, mutta mitä tapahtuu, kun kännykät ovat vapaasti käytettävissä? Oppilaat vetäytyvät omiin nurkkiinsa selaamaan somea, katsomaan videoita tai pelaamaan pelejä. Tämä vähentää vuorovaikutusta ja heikentää lasten tunne- ja empatiataitoja. Tästä tuli kuulemisissa valiokunnassa yksi silmiä avaava ja ehkä hieman surullinen esimerkki: 2023 löytyy tilasto, missä 4–15-vuotiaista tytöistä lähes puolet eli 47 prosenttia on netissä, vaikka ei sitä itse haluaisi. Eli ei haluaisi sinne nettiin, mutta siellä ollaan silti. Tässä siis tarvitaan ohjausta ylempää, jotta edes nämä koulupäivät saadaan rauhoitettua.

Somella on tutkitut yhteydet moniin aikamme suuriin haasteisiin. Some vaikuttaa negatiivisesti muun muassa seuraaviin asioihin: uneen, keskittymiseen, itsetuntoon,

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

luovuuteen ja riittämättömyyden tunteeseen. Lisäksi se on vahvasti yhteydessä mielen ongelmiin, ahdistukseen, masennukseen, itsetuhoisuuteen, kehotyytymättömyyteen ja koulu-uupumukseen.

Puhemies! Hallitus esittää liikunnallisen elämäntavan edistämistä kouluissa, mikä on erinomainen asia. Miten se toteutuu käytännössä, jos välitunnit vietetään puhelin kädessä? Välitunnit kestävät peruskoulun aikana yhteensä noin 2 000 tuntia ja liikuntatunnit 600 tuntia. Tämä osoittaa hyvin, että jos haluamme lastemme liikkuvan enemmän, välitunnit ovat avainasemassa. Se tarkoittaa kännyköiden rajoittamista myös välitunneilla. Liikunta vähentää useiden tutkimusten mukaan masennusta ja ahdistuneisuutta. Samaan aikaan liikunta nostaa itsetuntoa ja vaikuttaa positiivisesti oppimiseen.

Puhemies! Puhelimet ovat paitsi keskittymistä häiritsevä tekijä myös kiusaamisen väline. Salakuvat ja videot, somekommentit ja ryhmäkeskusteluissa tapahtuva syrjiminen ovat lisääntyneet ja tulleet osaksi raaistuvaa kiusaamista. Opettajat eivät voi valvoa kaikkea, ja valitettavasti monet lapset ja nuoret joutuvat jatkuvan digikiusaamisen kohteeksi myös koulupäivän aikana. Lisäksi runsas kännykän käyttö on yhteydessä univaikeuksiin ja keskittymisongelmiin.

Kun kouluissa on selkeä linja, jossa kännyköiden käyttöä rajoitetaan koko koulupäivän ajan, voidaan vähentää myös näitä ongelmia. Tällä esityksellä yksittäiset koulut tai kunnat voivat omilla järjestyssäännöillään rajoittaa puhelinten käyttöä myös välitunneilla, mutta niin kuin aikaisemmin sanoin, katsotaan, riittääkö tämä. Käytäntö tulee vaihtelevaan koulusta toiseen, mikä johtaa epäselvyyksiin ja asettaa oppilaita erilaiseen asemaan eri puolilla Suomea. Mielestäni tarvitsemme valtakunnallisen linjauksen: koulupäivän aikana keskitytään oppimiseen, liikkumiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen, ei ruutujen tuijottamiseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ovaska.

16.02 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Voi edustaja Koponen, kun olisitte siellä hallituksen riveissä istumassa, niin tulisi järki tähänkin lakiesitykseen. Olen täysin samaa mieltä siitä, että kyllä kännykät pitäisi rajata pois koko koulupäivän aikana.

Meillähän tämä lakiesitys on nyt tehty nimenomaan siitä lähtökohdasta, että kunnat, koulut, opetuksen järjestäjät, erityisesti rehtorit ovat monet sanoneet, että oikeustila on epäselvä. Vaikka monessa koulussa ja kunnassa asia toimii ja puhelimet pysyvät siellä repussa oppitunnin aikana, niin silti on kouluja ja käytänteitä, joissa ei osata toimia, ja on tuotu nimenomaan tämä laki puuttumaan siihen ja antamaan työkaluja opetuksen järjestäjille ennen kaikkea siihen, että ne puhelimet pysyisivät pois oppitunneilta. Eli ollaan eletty tämmöisellä harmaalla alueella, jota nyt sitten halutaan selkiyttää.

No, pelkona, arvoisa rouva puhemies, on nyt sitten se, käykö niin, että näistä välitunneista tulee tällainen harmaa alue, eli tämä jää nyt sitten järjestyssääntöihin tulkittavaksi, niin kuin oli tämä aikaisempi kännykkäkäytäntö. Edustaja Koponen mielestäni hyvin tuossa perusteli juuri ne syyt, että meidän pitäisi katsoa sitä koko koulupäivää, ei vain näitä oppitunteja. Toivoisin, että hallitus vielä voisi miettiä tätä asiaa samalla lähtökohdalla kuin on tätä lakiesitystäänkin tuonut ja ennen kaikkea nyt sivistysvaliokunta pohtia, voisiko siitä tehdä jonkinlaista muutosta. En oikein usko täysin niihin perusteluihin, mitä ministeri tänään sanoi siitä, miten vaikeaksi tämä kaikki sitten

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

menisi ja vaaditaan sitä, tätä ja tuota. Kyllä tässä nyt luulisi, että opetuksen järjestäjillä ja lainsäätäjällä on valta päättää, kuuluvatko ne puhelimet sinne vai eivätkö.

Pelkään, että meillä on yhteiskunnassa menossa tällainen ihmiskoe. Me annamme varhaisessa vaiheessa lapsille käyttöön laitteita, ja me emme tiedä, mihin se tulee johtamaan. Yhteisöllinen tekeminen, yhdessä oleminen ja ennen kaikkea oppiminen jäävät nyt valitettavasti sivuun, jos käytetään aikaa vain näillä mobiililaitteilla. Itse olen luokanopettaja, ja välillä tuntuu, että pitäisi palauttaa myöskin ihan se kynänkin käyttö sinne oppimiseen, että kirjoitetaan ja huolehditaan tätä kautta siitä laajemmastakin oppimisesta, että ei vain näpytellä laitteita. Nyt tällä hallituskaudella on siitä hyviä painopisteitä tehty, että on haluttu korostaa näitä perustaitoja, lukemista ja laskemista ja kirjoittamista, ja sitä työtä pitää jatkaa ja antaa siihen välineitä ja pyrkiä sitten poistamaan ympäristöstä kaikki nämä tällaiset häiritsevät tekijät.

Toinen, mihin vielä haluan kiinnittää huomiota puheenvuoron loppuksi, ovat tietysti nämä oppimisympäristöt. Niistä on puhuttu paljon. On tietysti selvää, että kyllä oppilas tarvitsee sen oman tilan siihen oppimiseen, sen oman paikan, oman pulpetin. On edes yksi paikka siinä aika vauhdikkaassa päivässä, ja kun tulee häiriöitä, niin edes koulussa pääsisi rauhoittumaan omalle paikalle ja siihen omaan luokkatilaan eikä sellaisiin avoimiin oppimisympäristöihin, joita nyt on rakennettu vastoin kasvatusalan asiantuntijoiden toiveita. On menty ehkä arkkitehtien toiveilla ja näkemyksillä. Kyllä minä luulen, että koulussa on jotain hyvääkin vuosisatojen aikana tehty siinä, että on annettu sitä tilaa ja rauhaa oppimiselle. Yritetään pitää tässä talossa mielessä myös se, että jokainen lapsi ja nuori tarvitsee sitä aikaa rauhoittua tällaisessa vauhdikkaassa maailmassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

16.07 Juha Hänninen kok: Arvoisa rouva puhemies! Lasten ja nuorten tulevaisuuden kannalta on ehdottoman tärkeää, että koulussa voidaan keskittyä oppimiseen ilman häiriötekijöitä. Hallituksen esitys koulujen kännykkäkiellosta on merkittävä uudistus, joka tukee oppimista, parantaa työrauhaa ja antaa myös opettajille paremmat mahdollisuudet keskittyä opettamiseen. Opettajien ei jatkossakaan tarvitse käyttää aikaansa puuttuakseen kännyköiden häiritsevään käyttöön, vaan he voivat keskittyä varsinaiseen tehtäväänsä, lasten ja nuorten oppimisen tukemiseen.

Arvoisa rouva puhemies! Oppimisympäristön tulee olla turvallinen ja keskittymistä tukeva. Liiallinen kännyköiden käyttö kouluissa on aiheuttanut häiriöitä, vaikeuttanut keskittymistä ja heikentänyt oppimistuloksia. Tutkimukset ovat osoittaneet, että työrauha on monissa kouluissa heikentynyt ja älylaitteiden runsas käyttö häiritsee opiskelua — se lienee itsestäänselvyys, ei tarvitse edes tutkimustietoa, mutta on hyvä, että sekin on tutkittu. Hallituksen esityksen myötä puhelinten käyttö oppitunneilla sallitaan vain oppimistarkoitukseen tai terveydenhoidollisista syistä. Tämä muutos vahvistaa lasten ja nuorten oikeutta rauhalliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakimuutos ei estä teknologian hyödyntämistä opetuksessa, vaan se selkeyttää pelisääntöjä ja varmistaa, että digitaalisia laitteita käytetään hallitusti ja opetusta tukevalla tavalla. Liikunta on lääke hyvin moneen vaivaan myös koulussa, eli sitä on lisättävä. Lisäksi koulujen järjestyssääntöjä koskevat vaatimukset varmistavat, että säännöt ovat yhteiset ja selkeät koko maassa. Myös välitunnit ja muu koulutoiminta pitää ottaa mukaan tähän kännykkäkieltoon. On tärkeää,

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

että jokainen oppilas saa mahdollisuuden oppia rauhassa ja keskittyä koulutyöhön ilman ylimääräisiä häiriötekijöitä. Nyt on oikea aika laittaa oppimistulokset kasvuun. Kannatan tätä hallituksen erinomaista esitystä. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

16.10 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! On erinomaista, että liikunnallinen elämäntapa kirjataan perusopetuslakiin. Tämä tarkoittaa koulujen toimintakulttuurin muutosta. Liikunta tulee jokaisen oppilaan arkeen jokaisena koulupäivänä ja erityisesti välitunneilla, joita peruskoulun aikana on runsaasti. Tutkimuksien mukaan kaikenlaisella liikunnalla on merkittävät mielenterveysvaikutukset ennaltaehkäisevästi ahdistuneisuuteen, itsetuntoon ja masennukseen. Jo 5—30 minuutin liikuntahetkien on todettu parantavan oppimista.

Liikkuminen ja motoriset taidot ovat yhteydessä kognitiiviseen oppimiseen ja kehitykseen. Opettajat tarvitsevat nyt täydennyskoulutusta liikkuvaan oppimiseen erityisesti aineenopetuksessa. Liikkuva koulu on ollut erinomainen koulujen arkityöväline, mutta sitä täytyy edelleenkin tehostaa. Aikuiset omalla esimerkillään ja asennoitumisellaan näyttävät oppilaille mallia.

Arvoisa puhemies! Välitunnit kestävät peruskoulun aikana yhteensä 2 000 tuntia, liikuntatunnit 600 tuntia. Tämän vuoksi välitunnit tulee nähdä merkittävänä liikunnallisen elämäntavan virittäjänä. Välitunneille on järjestettävä ohjattua liikettä, ja oppilaita on otettava mukaan liikunnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Koulujen pihoilta on oltava välineitä, ja liikkumiseen on kannustettava. Koulumatkaliikunnan edistäminen on yksi hyvä tapa tuoda päiviin liikuntaa. Tämä edellyttää, että myös kodit ovat mukana liikunnallisen elämäntavan ylläpitäjinä. Arkiliikunta ja luontainen liikunta tulee nostaa keskiöön, samoin yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus sekä tunnetaitojen oppiminen. Ihminen, ja varsinkin pieni ihminen, tarvitsee kohtaamista ihminen ihmiselle.

Perustaitoihin ja perustietoihin ja osaamiseen tulee keskittyä nyt kaikessa toiminnassa koko yhteiskunnassamme ja erityisesti kouluissa. Liike on lääke, ja tällä kannustetaan koko elämän mittaiseen hyvinvointiin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

16.13 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Vihdoin käsissämme on hallituksen esitys, jolla pyritään puuttumaan kahteen suureen vitsaukseen, joista nykyuoret ja -lapset joutuvat erityisesti kärsimään: liikkumattomuuteen ja jatkuvaan älypuhelimien räpeltämiseen. Kännyköiden käytön rajoittaminen koulumaailmassa on ollut perussuomalaisen tavoitteissa jo pitkään, joten asian etenemistä on hartaasti toivottu ja odotettu. Hyvä näin.

Esityksessä ehdotetaan siis muutettavaksi perusopetuslakia puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön osalta siten, että puhelimen käyttö oppitunnin aikana sallittaisiin vain tiettyihin laissa säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi koulun olisi annettava tarpeelliset järjestyssäännöt puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana. Lisäksi liikunnallinen elämäntapa lisätään osaksi esi- ja perusopetuksen tavoitteita.

Arvoisa puhemies! Älylaitteet ovat tulleet osaksi kaikkien meidän arkeamme viimeisen 15 vuoden aikana tavalla, jota emme ehkä osanneet edes ennakoita. Nykyään jo monen

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

asian tekeminen vaatii älypuhelinta, eikä vaihtoehtoa ole. Esimerkiksi täällä eduskunnassa töissä ollessamme meillä piippaavat puhelimet taskuissa jatkuvalla syötöllä, koska moni kuuluu useampaan viestiryhmään. Viestien tulva on loputon, kun koko ajan pitäisi olla saavutettavissa ja tavoitettavissa. Meillä on kasvamassa ensimmäinen sukupolvi, joka on tottunut älypuhelimiin jo hyvin varhaisessa vaiheessa. Mitä tämä onkaan tehnyt nuorisollemme?

On kiistatonta, että älypuhelin ja sosiaalisen median jatkuva käyttäminen on sidoksissa masennukseen, käytöshäiriöihin, keskittymisvaikeuksiin ja moniin muihin ongelmiin, joita näemme koko ajan enemmän. Nopeasti silmissä vilisevät videot vievät huomion pois siitä, mitä ympärillä oikeasti tapahtuu. Olen useasti pannut merkille, että kaduilla kävelevät ihmiset ovat sulkeneet itsensä ulkomaailmasta kuulokkeet korvillaan ja katse keskittyneenä näyttörudulle. Jos ulkopuolinen uhka, esimerkiksi joku ajoneuvo, on lähestymässä, tuo henkilö ei reagoi kanssaihminen varoituksiin mitenkään. Toisaalta kännykkää räpeltävä vanhempi auton ratissa on paitsi takapenkillä istuvalle jälkikasvulle huono käytösmalli liikenteessä myös vaaraksi muille tienkäyttäjille.

Arvoisa puhemies! On hyvä, että edes koulumaailma opastaa lapsia ja nuoria suhtautumaan terveemmin älypuhelimiin. Älypuhelin käyttö on sidoksissa myös siihen, että liikuntaa ei harrasteta niin paljon kuin ennen. Sosiaalinen elämä on siirtynyt leikkikentiltä ja uimarannoilta yhä enemmän omaan kotiin, makuuasentoon. Viihdykettä ja ärsykettä aivoille on kylliksi tarjolla ilman urheiluakin. Somen aiheuttamat jatkuvat dopamiiniryöpöt aivoissa aiheuttavat huumausaineisiin verrattavissa olevaa riippuvuutta. Ilmiö on vielä niin uusi, ettemme edes tiedä kaikkia vaikutuksia, joita älypuhelimet pitkässä juoksussa tulevat aiheuttamaan erityisesti nuorten kasvaville ja vasta kehittymässä oleville aivoille.

Omalta yläasteikäiseltäni olen kuullut tapauksista, missä yhden pitäessä esimerkiksi esitelmää luokan edessä, joku on saattanut kuvata salaa ja jakanut sitten kuvaamaansa videota muokatussa muodossa kavereille. Tällainen salakuvaaminen luokassa ja myös välitunneilla on omiaan aiheuttamaan ahdistusta henkilölle, joka on tahtomattaan joutunut pilan kohteeksi. Nyt ollaan tekemässä toimenpiteitä tämänkaltaisen ilmiön kitkemiseksi.

Arvoisa puhemies! Kasvatusvastuu ei voi olla yksin koulun, vaan vanhemmillakin on tehtävänsä siinä, miten älylaitteiden käyttöä rajoitetaan kotona. On kuitenkin tervetullutta, että hallituskin tuo esityksellään selkeän viestin siitä, että se on mukana tukemassa koulujen ja vanhempien tärkeää kasvatustyötä, jolla voidaan merkittävästi vähentää tiedossamme olevia haittoja, joita älypuhelimien lisääntynyt käyttö on tuonut tullessaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu poissa. — Edustaja Rasinkangas.

16.18 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme lähetekeskustelussa perusopetuslain muuttamista puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytön osalta. Älypuhelimien tultua markkinoille käyttö alkoi näkyä pian myös nuorten arjessa niin vapaa-ajalla kuin kouluissakin.

Edellisessä työssäni koulupoliisina puutuinkin koulussa ja vapaa-ajalla tapahtuneisiin kiusaamistapauksiin ja rikoksiin. Näitä tapahtuu myös paljon kännykän avulla. Kouluille mentyäni välitunnin aikana yleinen näky oli se, että nuoret istuvat käytävillä kännykät käsissään, päät alaspäin.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Kännykkä mahdollistaa nuorille kuin tarjottimella kaiken mahdollisen: Väkivaltaa, K18-videoita, anonymialustoja, kuten Telegram-sovellus. Snapchatin eri sovelluksissa tehdään vape- eli sähkötupakka- ja huumausaine- ja muita päihdekauppoja. Videoidaan järjestettyjä tappeluita ja nöyryytysvideoita. Näihin pääsy on jopa alakouluikäisillä, jotka kirjautuvat väärillä tunnuksilla sisään. TikTok on villinnyt lapset ja aikuiset.

Kännykän avulla nuoret tekevät myös kauppaa. Tilataan ulkomailta tavaraa, kuten vapea eli sähkötupakkaa, ja myydään sitä ja välitetään kaikenikäisille, nuorimmat ovat alakouluikäisiä. Parempi maksaa kerralla, sillä jos jäät velkaa, myyjä aloittaa jo viimeistään seuraavana päivänä velanperintäuhkailut ja pelottelut väkivallan käytöstä kännykän avulla — täysin vastaavanlaista uhkailua kuin aikuisten huumekaupan velkojat. Eräs opettaja oli ihmeissään, kun nuori heilutteli setelinippua tunnin alussa. Toiset oppilaat kertoivat: ”Etkö sä tiedä, sehän diilaa?”

Nykyinen hallitus on menossa tämänkin lakiehdotuksen osalta oikeaan suuntaan. Puhelimen käyttö oppitunnin aikana sallittaisiin vain tiettyihin laissa säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi koulun olisi annettava tarpeelliset järjestyssäännöt puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana. Koulut voivat edelleen järjestyssäännöillään rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä myös välitunneilla. Jos koulu päättää rajoittaa käyttöä, sen tulee varmistaa, että oppilaat voivat tarpeen mukaan ottaa yhteyttä huoltajiinsa tai hoitaa kiireellisiä henkilökohtaisia asioitaan.

Tässäkin nuoret ovat edelläkävijöitä. Kouluista on tullut viestiä, että jotkut nuoret harhauttavat niin opettajia kuin omia vanhempiaankin tuomalla mukanaan kouluun vanhan puhelimen, jonka sitten jättävät kännykkäparkkiin. Kännykän lisäksi nuorilla on käytössä myös ranteeseen laitettavia mobiiliälylaitteita. Kännyköitä ja muita mobiililaitteita on käytetty oppitunneilla pelaamiseen, kokeissa luntaamiseen ja esimerkiksi opettajaan kohdistuneeseen salakuvaamiseen, jota sitten on jaettu sosiaalisessa mediassa erilaisin muokkauksin.

Kiitän hallitusta tästä lakiesityksestä. Lapset ja nuoret viettävät tänä päivänä muutoinkin liikaa aikaa mobiililaitteiden kanssa, joten on hyvä, että kouluaika ja varsinkin oppitunnit rauhoitetaan niiltä. Kaksi tuntia päivittäistä ruutu-aikaa ylittyy reilusti suurimmalla osalla lapsia ja nuoria. Meillä on oppilaita, jotka jäävät kotiin koulupäivän ajaksi — kutsun heitä koulupudokkaiksi. Esimerkki elävästä elämästä: Menin puhuttamaan koululle yläasteikäistä oppilasta, joka oli pahoinpidellyt toista oppilasta vapaa-ajalla. Epäilty ei ollutkaan koulussa, eikä poissaolotietoa ollut koululla. Huoltaja ei vastannut puhelimeen. Soitin suoraan epäilylle kahdeksaluokkalaiselle pojalle. Kysyin: ”Miksi et ole koulussa?” Nuori vastasi: ”Nukun univelkoja.” Suora kysymykseni jatkui: ”Pelaatko kännykällä yöt?” Poika kertoi, että kyllä, kännykällä aamuun asti.

Arvoisa puhemies! Kyseessä on syvempi ongelma. Me ei voida syyttää eikä moralisoida nuorisoa, eikä meidän tulisi ulkoistaa mobiililaitteiden käyttöön liittyvien ongelmien hoitoa ulkopuolisille. Tähän koukutukseen olemme osallisia myös me vanhemmat. Aikuisten olisikin syytä tarkkailla omaakin ruutuajan käyttöä ja pohtia sitä, jos edes osa tuostakin ajasta käytettäisiin sosiaaliseen vuorovaikutukseen.

Käytyäni erällä huoltoasemalla oli kolmihenkinen perhe ruokailemassa, äiti, isä ja arviolta 3—4-vuotias lapsi. Molemmat vanhemmat näpläsivät puhelimiaan, lapsi oli yksin ja näpläili ruokaansa. Kunpa tuossakin hetkessä vanhemmat olisivat olleet läsnä lapselleen. Toinen karu esimerkki: Koulujen alkamisaikaan ajoin poliisiautolla, kun ilmeisesti äiti oli saattamassa ekaluokkalaistaan kävellen kouluun. Äiti käveli kännykkä

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

kourassaan keskittyneenä puhelimeensa, ja lapsi oli noin kymmenen metriä takana omassa maailmassaan.

Monissa maissa on Suomea laajempiakin mobiililaittekieltoja, varsinkin alakouluissa. Myös Ruotsissa on tarkoitus tiukentaa lainsäädäntöä vielä niin, että mobiililaitteet kielletäisiin koulupäivän ja välituntien ajan kouluissa vuosiluokilla 1—9.

Arvoisa puhemies! Uusi hallituksen esitys on todellakin askel parempaan, mutta talkoisiin on osallistuttava myös lasten vanhempien. Jos kotona ei puututa lapsen liialliseen ruutu-aikaan ja jos vanhemmat eivät itse tingi omasta ruutuajastaan, vaihda siitä edes osaa vuorovaikutukseen, on turha odottaa mullistavaa parannusta. Kännykkä unikaverina tarkoittaa sitä, että monet nuoret ovat kännyköillään aamutunneille saakka ja sitten joko väsyneenä kouluun tai lintsataan koulusta, mikä aiheuttaa monia ikäviä lieveilmiöitä. Vastuuta perään, siis myös koteihin, yhdessä lastemme parhaaksi. Lapsissamme on tulevaisuus. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen poissa, edustaja Aittakumpu poissa, edustaja Siponen poissa. — Edustaja Viitala.

16.24 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Pidetään huolta tulevaisuuden osaajista ja oppimisympäristöistä ja varmistetaan tulevaisuuden osaajat sinne työpaikoille arvostamalla opiskelua ja opetustyötä sekä pitämällä huolta laadukkaista oppimisympäristöistä. Koulujen tulee olla turvallisia opiskelu- ja työpaikkoja, ja koulukiusaamiseen sekä häiriökäyttäytymiseen on puututtava entistä tehokkaammin.

Lakiesitys mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta kouluissa on tärkeä askel kohti parempaa oppimisrauhaa ja yhtenäisempiä toimintakäytäntöjä kouluissamme. Nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa jo nyt häiritsevän käytön rajoittamisen. Koulut kuitenkin kaipaavat selkeämpiä ohjeita ja parempia työkaluja koulurauhan turvaamiseksi.

Esityksen päälinjaukset ovat kannatettavia, sillä oppilaiden keskittyminen opetukseen on taattava ja opettajilla tulee olla riittävät mahdollisuudet pedagogisiin ratkaisuihin. Kouluihin on siis turvattava oppimisrauha. Tämä edellyttää selkeää sääntelyä, jolla rajoitetaan häiritsevää puhelinten käyttöä oppitunneilla ja lisätään opettajien pedagogista vapautta. Lakiesitys antaa kouluille veloitteen laatia järjestyssäännöt mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä koko koulupäivän ajalle, ja tämä on hyvä ja tarpeellinen linjaus, sillä koulut ja oppilaitokset tuntevat omat tarpeensa parhaiten. Samalla oppilailla on mahdollisuus osallistua järjestyssääntöjen laadintaan, mikä tukee demokratian ja osallisuuden toteutumista koulu yhteisöissä.

Arvoisa puhemies! On tärkeää myös huomata, että lakiesitys huomioi oppilaiden erityistarpeita. Vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden oikeus käyttää mobiililaitteita oppimisen apuvälineenä säilyisi ennallaan, kuten yhdenvertaisuuslaki ja perusopetuslaki edellyttävät. Tämä on erittäin tärkeää tasa-arvon ja saavutettavuuden kannalta. Lakiesitys selkeyttää myös tilanteita, joissa puhelimen häiritsevä käyttö häiritsee opetusta. Opettajilla ja rehtoreilla on oikeus puuttua tilanteisiin ja ottaa häiritsevästi käytetty mobiililaitte haltuun. On kuitenkin huolehdittava siitä, että kaikki toimenpiteet tehdään oppilaiden oikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen. Toimenpiteiden ohjeistuksen ja koulutuksen merkitys on tärkeää tässä kokonaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Lakiesitys siis parantaa koulun työrauhaa, edistää oppimista ja luo yhdenvertaisemmat käytännöt kaikkialle Suomeen. Samalla se antaa opettajille enemmän

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

pedagogista vapautta päättää, millaiset oppimistavat ovat parhaita eri ryhmille ja oppilaille. Meidän tehtävämme on varmistaa, että koulut ovat turvallisia ja rauhallisia oppimisympäristöjä, joissa jokainen lapsi ja nuori saa parhaan mahdollisen koulutuksen ilman turhia häiriötekijöitä.

Näissä edellisissä puheenvuoroissa, joita olen tässä kuunnellut, on otettu huomioon myös tämä liikkuminen ja aikuisten oma käyttäytyminen, ja yhdyn kyllä hyvin paljon näihin edellisiin puheenvuoroihin niiltä osin. Kyllä meidän aikuisten tulee näyttää nuorisolle mallia ja olla roolimalleina ihan yleisestikin käyttäytymiseen liittyvissä asioissa. Ehkä yhtenä isona ongelmana näen tässä kokonaisuudessa sen, että vaikka me olemme fyysisesti toistemme kanssa, niin me emme välttämättä ole kuitenkaan läsnä. Eli kyllä peräänkuuluttaisin niin perheisiin, kouluyhteisöihin kuin myös työyhteisöihin sellaista toisten kanssa läsnä olemista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiuru poissa, edustaja Antikainen poissa, edustaja Vikman poissa. — Edustaja Seppänen.

16.28 **Sara Seppänen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme nyt niin sanottua kännykkälakia kouluissa. Alkuun sanon heti näin kasvatustieteen tohtoriopiskelijana, opettajana ja äitinä, että kannatan tätä lakia vahvasti. Laki tulisi laajentaa koskemaan myös välitunteja. Me perussuomalaiset olemme tätä mieltä mutta valitettavasti kaikki hallituskumppanimme eivät ole.

Monissa maissa on Suomea laajempia kieltoja varsinkin alakouluissa, ja ongelmaan on herätty toden teolla. Naapurimaassa Ruotsissa on tarkoitus tiukentaa lainsäädäntöä siten, että mobiililaitteiden käyttö kielletäisiin koulupäivien ja välituntien ajan aina ensimmäisestä luokasta sinne yhdeksänteen luokkaan saakka. Olemme antaneet tilanteen luisua aivan liian pitkälle. Näin voisi sanoa, kun kuuntelee koulujen tilanteita järjestyksenpidon ja kännyköiden suhteen. Miksi me aikuiset olemme niin heikkoja? Kaikki tämä keskustelu liittyy meidän aikuisten vastuuseen. Otammeko meille kuuluvan vastuun niin kodeissa kuin kouluissa? Lapsen ja nuoren tehtävä ei ole päättää omasta kännykän käytöstä, sillä hänellä ei ole vielä valmiuksia tähän. Miten kouluissa pärjättiin vielä kymmenen vuotta sitten tai sitäkin aikaisemmin ennen kännyköitä? Kouluissa oli aikuiset, jotka vastasivat tilanteissa, joissa oli tarpeen ottaa yhteyttä esimerkiksi vanhempiin. Ne aikuiset ovat edelleen siellä kouluissa. Meidän tulee palauttaa luottamus kouluun ja aikuisten vastuuseen. Esitän, että kouluihin tarvitaan Käypä opetus-suositukset, aivan kuten meillä on terveydenhuollossa Käypä hoito -suositukset. Olen pian jättämässä aiheesta aloitteen. Tarvitsemme suositukset, jotka perustuvat kehityspsykologiseen, neuropsykologiseen, kasvatustieteen, neurotieteen, nuorisopsykiatrian ja monitieteelliseen tutkimukseen.

Tässä edellä edustaja Ovaska puhui hyvin opettajan kokemuksella siitä, että oppilaat tarvitsevat koulussa oman paikan, oman luokan, oman opettajan, paluun perusasioiden äärelle. Aivotutkimuksesta väitellyt psykologian tohtori Mona Moisala on lausunut seuraavasti: ”Lasten ja nuorten kehittyvien aivojen oppimisrauha pitää taata. Meillä on paljon tutkimustietoa siitä, miten älylaitteet oppimistilanteessa voivat häiritä mieleen painamista, heikentää oppimistuloksia ja rikkoa keskittymiskykyä. Varsinkin keskittymiskyvyn kehittyminen vaatii pitkäjänteistä älyllistä ponnistelua rauhallisessa ympäristössä, jossa digilaitteet eivät taistele oppijan huomiosta. Mikään tutkimustieto ei

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

suosittele kännykän käyttöä koulupäivän aikana. Mikään tutkimustieto ei tue näkemystä siitä, että lasten ja nuorten olisi hyvä viettää välitunnit kännykän ruutua katsellen.” Sivistysvaliokunnan laajoissa kuulemisissa kävi hyvin ilmi, että nuoret aliarvioivat usein oman puhelimen käyttönsä eivätkä ole vielä kypsiä arvioimaan puhelimen käytön pitkäaikaisia seurauksia.

Seuraavaksi ote nuorisolääketieteen dosentti Silja Kosolan lausunnosta: ”Aivojen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa on kiihkeää, ja se tulisi huomioida paremmin opetuksen suunnittelussa ja koulupäivien rakentamisessa. Ensin aivoissa kypsyvät tunnealueet, vasta viimeisenä etuotsalohkot, jotka vastaavat impulssikontrollista, itsesäätelystä ja syvällisten syy—seuraus-suhteiden ymmärtämisestä. Pitkäjänteistä työskentelyä oppii vain harjoittelemalla, ja puhelimet sovelluksineen eivät tue tätä kehitystä. Välitunnit ovat oppilaiden liikkumisen, leikin ja levon hetkiä. Valitettavasti yhä useammin sosiaalisen median sovellukset ja digipelit vievät välitunneista suuren osan etenkin yläkoululaisten koulupäivässä. Leikki, liikkuminen ja normaali sosiaalinen kanssakäyminen jäävät yhä vähemmälle. Välitunnit tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden sosiaalisten taitojen oppimiseen ja harjoitteluun omien ikätovereiden kanssa. Sosiaaliset taidot ja vertaissuhteiden rakentuminen kuuluvat nuoruusiän tärkeimpiin kehityksellisiin tavoitteisiin. Elävä vuorovaikutus ikätovereiden kanssa on todennäköisesti aivojen kannalta parempi rentoutumisen muoto oppituntien välillä kuin puhelimella pelaaminen tai somekontaktit. Tuoreen tutkimuksen mukaan alakoululaisten runsas ruutu-aika ja vähäinen liikunta ovat yhteydessä teini-iän mielenterveysoireisiin. Perusteet puhelimen käytölle kesken koulupäivän ontuvat ja pahasti.”

Valitettavasti kännykkä on yhä useammin myös kiusaamisen väline. Kiusaamistilanteita videoidaan, ja uhri kokee nöyryyksen ja kiusaamisen ikään kuin tuplana, kun kiusaamisvideo levitetään sosiaalisen median kanavien kautta. Vaikka tämä puhelinten käyttö kiusaamiseen olisi järjestyssäännöissä kielletty, netti- ja somekiusaaminen yleistyvät hurjaa vauhtia. Se on tällä hetkellä meidän aikuisten ulottumattomissa. Kiusaaminen netissä liittyy aivojen ja empatian kehitykseen. Ruudun välityksellä tapahtuva kiusaaminen etäännyttää kiusaamisen kohteesta, mikä tekee kiusaamisesta valitettavasti helpompaa. Suomalaisista yläkoululaisista 8 prosenttia raportoi kokeneensa kiusaamista edeltävän kahden viikon aikana mutta netti- ja somekiusaamista on kokenut 34 prosenttia. Seksuaalista häirintää on koulupäivän aikana kokenut 6 prosenttia yläkoululaisista mutta netissä ja somessa 38 prosenttia tytöistä. Pahimmillaan koulukiusaaminen ja nettikiusaaminen siis yhdistyvät eli nämä tilanteet elävässä elämässä ja sitten vielä siellä somessa uudelleen. Nämä kaikki sosiaalisen median sovellukset ja digipelit on nimenomaan suunniteltu koukuttaviksi, ja on meidän aikuisten tehtävä huolehtia siitä, että ainakaan kouluympäristössä ei olisi mahdollisuutta mennä pelaamaan ja näihin sosiaalisen median kanaviin.

Jatkan myöhemmissä puheenvuoroissani. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

16.36 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Puhumme erittäin tärkeästä asiasta, kun puhumme, miten lapsille ja nuorille turvataan koulurauha. Täällä on ollut hyviä puheenvuoroja asiasta, ja paljon on käyty keskustelua tämän kännykkäkiellon ympärillä ja siitä, miten se häiritsevä käyttö saadaan koulusta pois ja sitten käytetään vain silloin, kun se

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

on tarpeellista. Tämä mobiilikäytön rajoittaminen on yksi osa tätä koulurauhan synnyttämistä.

Kuitenkin kännykässä on myös tällaisia asioita, jotka pitää huomioida, niin kuin tässä lakiesityksessä on huomioitu. Esimerkiksi terveydenhoidon osalta diabeteksen tarkkailu ja muut ovat tällaisia asioita, joiden pitää olla jatkossakin hyvin mahdollisia. Mutta ennen kaikkea, kun tämä nyt keskittyy kännykkäkieltoon ja siihen liittyvään järjestyssäännön hoitamiseen, kuitenkin tähän ympäristöön, koulurauhan synnyttämiseen, liittyy moni muukin asia, miten oppituntia rauhoitetaan.

Ensimmäinen, mielestäni tärkein asia on ryhmäkoot luokissa. Mitä pienempiä ryhmäkokoja on, sen varmemmin taataan se, että meillä on siellä riittävä rauha opiskella.

Sitten riittävästi sitä oppimisen tukea. Eli siellä pitäisi olla riittävästi aikuisia oppitunneilla paikalla, jotta opiskelu sujuu, ja tämän opetuksen tukena koulunkäyntiavustajia ja muita ammattilaisia, jotka siinä hyvin ovat mukana.

Eli tämä kokonaisuus.

Ja kolmas asia, joka tähän liittyy: Minkälaiset kouluympäristöt ovat? Kuinka ne mahdollistavat tämän? Onko meillä isoja luokkatiloja, vai onko se jotain avointa tilaa? Ovatko nämä vanhoja kouluja vai uusia kouluja?

Meillä oli eilen juuri kaupunginhallituksessa esillä uuden koulun rakentaminen, jossa rakennetaan koulu, kirjasto ja nuorisotila, joiden ympärillä on liikuntatiloja. Me yritämme rakentaa tällaisen kokonaisuuden, joka on lapsille ja nuorille hyvä asia. Eli nämä oppimisympäristöt, myöskin fyysiset oppimisympäristöt ovat avainasemassa.

Kännykkäkielto on hyvä esitys, tuemme sitä. Siinä on monia hyviä piirteitä ja haittoja, mitä se tuo tullessaan, mutta myöskin ne hyvät asiat sieltä on säilytettävä. Nämä asiat, jotka liittyvät tähän — ryhmäkoot, riittävästi aikuisia ja kouluympäristö — pitää näissä myöskin huomioida.

Sitten se välituntihiikkuminen. Täällä tuli hyvin esille, kuinka paljon sitä välituntiaikaa on suhteessa esimerkiksi liikuntatunteihin. Sen aktiviteettia pitää lisätä, mutta siinä kanssa kouluympäristö on sellainen, että kuinka paljon siinä annetaan tilaa liikua ja näitä urheilusuorituksia ja muita tehdä välitunnilla. Tämä on myös moninainen asia. Tämä ei ratkea yhden ongelman hoitamisella. On monia asioita, jotka tämän ympärillä ovat, jotka on myöskin ratkaistava. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

16.39 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan tosiaan muutettavaksi perusopetuslakia puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön osalta siten, että oppituntien aikainen puhelinten käyttö sallittaisiin vain tiettyihin laissa säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi tässä esityksessä esitetään, että koulun olisi annettava tarpeelliset järjestyssäännöt puhelinten ja muiden laitteiden käytöstä ja säilytyksestä. Tämän hallituksen esityksen pohjimmallisena tavoitteena on vahvistaa opettajien ja rehtorien toimivaltuuksia puuttua opetusta häiritsevään ja kouluaikana tapahtuvaan toimintaan.

Arvoisa puhemies! Koululaiset kokivat tärkeänä puhelimen mahdollistaman viestimisen ystävien ja perheen kanssa. Joillekin puhelin on myös tärkeä yksinäisyyden vähentämiseen. Jotkut oppilaat pitävät tärkeänä mahdollisuutta lähettää tai vastaanottaa viestejä esimerkiksi hätätilanteessa tai tarpeessa ottaa yhteyttä huoltajiin. Moni kokee

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

myös tarvitsevana taukoa opiskelusta ja haluaa käyttää puhelimia rentoutumiseen ja yhteydenpitoon kavereiden kanssa. On myös ehdotettu, että voisi olla tiettyjä välitunteja, jolloin puhelinta saisi käyttää, mutta ennen kaikkea puhelimen käyttö pitäisi oppitunneilla olla sallittu vain erityistilanteissa ja vain opettajan luvalla.

Toivottavasti me aikuiset voisimme myös ottaa mallia tästä perusopetuslain muutoksesta ja voisimme itse toimia esimerkillisesti kännyköidemme kanssa. Kollega, edustaja Viitala puhui täällä äsken viisaita läsnäolosta ja sen merkityksestä ja kollega Lyly koulurauhasta. Huomaan esimerkiksi itse sen, miten lentojen aikainen kännykätön aika tekee minulle hyvää. Keskityn paperilehden lukemiseen tai sanaristikoihin ja teen jotain muuta järkevää, keskittymistä vaativaa.

Tämä hallituksen esitys sisältää myöskin kannatettavan ehdotuksen liikunnallisen elämäntavan lisäämisestä osaksi esi- ja perusopetuksen tavoitteita. Näitä hallituksen esityksen tavoitteita niin mobiililaitteiden kiellosta oppituntien aikana kuin sitten liikunnallisen elämäntavan lisäämisestä esi- ja perusopetuksen tavoitteisiin voi pitää hyvinä tavoitteina.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

16.42 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tänään tätä lakiesitystä ollaan täällä käsitelty pariin otteeseen, mutta todella vähälle on jäänyt se, että aluehallintoviranomaisille tulee omaehtoinen tarkastusmahdollisuus koulujen arkeen. Pidän tätä erittäin merkittävänä ja tärkeänä esityksenä oman 27 vuoden erityisopettaja-, rehtori- ja luokanopettajatyöni seurauksena.

Esityksen mukaan aluehallintovirastojen valtuuksia laajennetaan seuraavilla tavoilla: Avi saa oikeuden tutkia oma-aloitteisesti, onko perusopetuksessa noudatettu lakia. Tällä hetkellä avi voi tutkia koulujen toiminnan lainmukaisuutta vain kanteluiden perusteella. Perusopetuslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset aluehallintovirastojen käytettävissä olevista sanktioista. Tavoitteena on vahvistaa valvonnan vaikuttavuutta. Tällä hetkellä avi voi antaa vain huomautuksia tai käyttää harvoin sovellettavaa uhkasakkoa. Avi voi jatkossa puuttua suoraan kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien toimintaan, jos opetuksen järjestämisessä havaitaan ongelmia. Aluehallintovirastolla on oikeus halutessaan vierailta kouluilla ja keskustella opetuksen järjestämiseen liittyvistä epäkohdista opetuksen järjestäjän kanssa sekä käydä perusopetuslain 19 §:n nojalla seuraamassa opetusta.

Lakimuutoksen tavoitteena on turvata oppilaan oikeudet. Muutosten taustalla on tarve varmistaa, että oppilaat saavat perusopetuslain mukaista opetusta ja että koulut noudattavat säädöksiä yhdenmukaisesti koko maassa. On vaikeaa löytää perusteluja sille, että opetuksessa ja koulutuksessa ei ole valvontaa, kun se on peruspalvelua siinä missä varhaiskasvatus ja sosiaali- ja terveydenhuoltokin. Tämä toimivalta tulisi ulottaa ja laajentaa koskemaan myös muita koulumuotoja. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

16.45 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä käsitellään perusopetuslain muuttamista liikunnallisen elämäntavan osalta, joka lisätään osaksi esi- ja perusopetuksen tavoitteita. Esityksen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten liikkumista

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

esiopetuksen ja koulupäivän aikana sekä tätä kautta vahvistaa heidän kokonaisvaltaista hyvinvointiaan.

Liikunnalla on todettu olevan positiivinen merkitys muun muassa keskittymiseen, oppimiseen sekä fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin. Liikunnan on osoitettu olevan vahvasti yhteydessä hyvinvointiin, resilienssiin ja masennuksen vähenemiseen. Liikkuva koulu -toiminnalla voidaan tukea koulujen toimintakulttuurin muutosta ja koulupäivien rakennetta liikkumisen lisäämistä ja istumisen vähentämistä suosivaksi.

Lasten ja nuorten liikkumissuosituksen mukaan kaikille 7–17-vuotiaille suositellaan monipuolista, reipasta ja rasittavaa liikkumista vähintään 60 minuuttia päivässä yksilölle sopivalla tavalla ikä huomioiden. Runsasta ja pitkäkestoista paikallaoloa tulisi välttää. Tutkimuksen mukaan 7–15-vuotiaista vain noin kolmasosa raportoi saavuttavansa liikkumissuosituksen, kun 7-vuotiaista vielä reilusti yli puolet saavutti suosituksen. 15-vuotiailla osuus oli enää yhdeksän prosenttia. Tulos on 15-vuotiaiden kansanterveyden ja -talouden kannalta huolestuttava. Liikkumisessa on tulosten mukaan nähtävillä selvä sukupuoliero. Pojat saavuttivat suosituksen tyttöjä yleisemmin.

Nämä tulokset ovat todella huolestuttavia, ja on erittäin tärkeää, että liikunnalliseen elämäntapaan aletaan panostaa enemmän myös varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Arkiliikunta on vuosien saatossa vähentynyt, ja ruutuaika on vallannut ajankäyttömme. Pieniä kouluja lakkautetaan ja lapset kuljetetaan linja-autoilla ja takseilla suuriin koulukeskuksiin. Aiemmin lapset liikkuiivat kävellen, pyörällä, potkulaudalla ja tuolla pohjoisempana suksilla tai potkukelkalla lähikouluunsa. Nyt tämäkin jokaisen arkeen kuulunut liikuntatuokio on jäänyt monelta lapselta pois.

Arvoisa puhemies! Tutkimusten mukaan suomalaiset lapset liikkuvat pääsääntöisesti urheiluseuratoiminnassa. Monien lajien harrastuspaikat ovat kaukana, ja välineiden vuoksi tarvitaan autokyytiä. Näin ollen autossa saatetaan istua vielä koulupäivän päätteeksi ja päivittäinen liikuntatuokio voi jäädä 1–1,5 tunnin mittaiseksi. Urheiluseuroissa harrastaminen on hyvää, ohjattua liikuntaa, mutta joskus vähemmän voisi olla enemmän. Onko lasten liikkuminen mennyt liian tavoitteelliseksi ja suorituskeskeiseksi jo aivan pienestä pitäen? Drop out -ilmiö koskettaa kaikkia urheilulajeja. Jos lapsille jäisi enemmän yhteistä aikaa pelailla kavereiden kanssa ulkona, käydä uimassa tai pyöräilemässä tai leikkiä hippasta ulkona, niin liikunnan määrä kasvaisi kuin itsestään.

Liikunnallisen elämän eväät ovat hyvä matkakumppani aikuisuuteen. Liikunta tuo terveyttä ja hyvää mieltä. Se purkaa stressiä, ja sen avulla voi löytää myös ystäviä. Liikkuminen omaksi ilokseen ja oman kuntonsa vuoksi on tärkeintä, mitä voimme tehdä voidaksemme hyvin. Ei tarvitse kilpailla, ellei halua, vaan voi nauttia matkanteosta omaan tahtiin.

On hienoa, että meillä on Suomessa monia esimerkkejä myös aikuisurheilun puolelta siitä, kuinka liikunnallinen elämäntapa pitää ihmiset kunnossa kaiken ikää. Liikunta ehkäisee kaatumisia ja pitää kehon kunnossa aivan elämän loppumetreille saakka. Kukapa voisi uskoa, että yli 90-vuotias voi juosta aitoja, hypätä kolmiloikkaa tai suunnistaa metsässä. Sellaisia teräksisiä ikäihmisiä meiltä kuitenkin löytyy. Se vaatii kunnan ylläpitämistä päivittäisen liikunnan avulla. Liike on lääke, ja sitä meidän tulee kaikkien harjoittaa mahdollisuuksiemme mukaan.

Opetetaan lapset jo nuorena kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja, sillä jokaiselle varmasti löytyy mieluinen tapa harrastaa jotakin liikuntalajia. Kävely ei maksa mitään, ja siinä samalla saa raitista ilmaa. Siitä on helpoin aloittaa meidän jokaisen. Portaiden

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

käyttäminen hissien sijaan tuo lisää askelia päivään kuin huomaamatta. Liikunnallisen elämäntavan oppien vieminen kouluun ja esiopetukseen on tärkeää. Kaikilla lapsilla ei ole harrastuksia, jolloin se on samalla myös lasten välistä yhdenvertaisuutta edistävää. Tuetaan ja kannustetaan lapsia yhdessä liikkumaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

16.50 **Sara Seppänen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Otin tuossa äsken esille nämä sosiaalisen median sovellukset ja digipelit, jotka on suunniteltu nimenomaan koukuttamaan ne kasvavat lasten aivot. Tämä tutkimustieto osoittaa sen, että nämä pelit ja some on suunniteltu tavallaan samanlaisen riippuvuuden aiheuttamiseksi kuin mitä rahapeleissä on. Ja nuoret toivovat nimenomaan aikuisten tukea puhelimiten käytön rajaamiseksi. On aikuisten tehtävä siellä kouluissa ja kotona laittaa rajat kännyköiden käytölle. Toivottavasti ja todennäköisesti lähitulevaisuudessa yhä harvempi alaluokkien oppilas omistaa älypuhelimien, sillä tietoisuus näitten sovellusten ja pelien haitoista lisääntyy koko ajan.

Kuten tässä lakiesityksessä esitetään, puhelimen käyttö mahdollistetaan oppilaille, jotka tarvitsevat sitä apuvälineenä terveydentilansa vuoksi. Oikeastaan ainoita tilanteita, joissa puhelimitä on lapsille ja nuorille todellista hyötyä koulupäivän aikana, ovat juurikin nämä esityksessäkin mainitut sairaudet ja vammat, joiden hoidossa ja kuntoutuksessa puhelinsovellukset ovat paikallaan, esimerkiksi insuliinihoitoon diabetes tai kuulovamma. Eli on tärkeää, että varmistetaan niille lapsille, jotka tarvitsevat sitä puhelinta päivän aikana, sen käyttö mutta sitten myös niin, että sitä kännykkää ei käytetä väärin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

16.52 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! 27 vuotta olen saanut rehtorina, erityisopettajana, luokanopettajana ja erityislapsen äitinä kokea koulujen arjessa mobiililaitteiden käyttöä, niiden haasteita ja ongelmia sekä vaikutuksia oppimiseen, kasvamiseen ja kehittymiseen. Tämän oman kokemukseni vuoksi kannatan tätä lakialoitetta.

Olisin valmis yhdessä perussuomalaisten kanssa tiukentamaan tätä lakia koskemaan myös koko koulupäivää. Lapset ja nuoret itse ovat toivoneet rajoituksia kännyköiden käytölle. Kännykät saadaan viimein koulutyöstä syrjään. Yhdenkään lapsen kasvu eikä kehitys ei kärsi tästä rajoituksesta.

Tällä lakiesityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia yhdenkään kunnan tai valtion talousarvioihin. Tämä on siis meidän yhteiskuntamme toimintakulttuurinen muutos.

Oppilas saa jatkossa käyttää omaa mobiililaitettaan vain oppimistarkoitukseen tai terveydenhuoltoonsa. Koulun on laadittava järjestyssäännöt puhelimiten käytöstä ja säilytyksestä työpäivien aikana, mikä tarkoittaa siis oppitunteja, välitunteja, ruokailua ja siirtymiä paikasta toiseen.

Järjestyssäännöillä voidaan puhelimiten käyttö rajata vaikka vain yhteen välituntiin. Järjestyssäännöt mahdollistavat paikallisten tarpeiden huomioon ottamisen. Opetushallituksen tulee mielestäni tässäkin asiassa ohjeistaa kouluille järjestyssääntöjen tekeminen niin, että pääasiat ovat joka puolella Suomea yhteneväiset.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Mobiililaitteiden kieltäminen koulutyöskentelyssä tuo positiivisia vaikutuksia oppimisessa suoriutumiseen ja oppitunnilla keskittymiseen. Koulujen työrauha paranee. Sääntöjen selkiyttäminen lisää oppilaiden yhdenvertaisuutta.

Haluun käynnistää keskustelun ja toimenpiteet siihen, että vanhemmat ja huoltajat eivät hankkisi kännyköitä vielä ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille. Tutkimusnäyttöä on siitä, miten älylaitteiden käyttö vaikuttaa kasvavan lapsen ja nuoren aivot toimintaan. Tämä vaatisi yhteispäätöksen ja -linjauksen.

Aivoliiton kansallinen aivoterveystoiminta on antanut suositukset älypuhelimien vapaa-ajan käytöstä erityisesti lapsille ja nuorille. 2–6-vuotiaille suositellaan ruutu-aikaa maksimissaan tunti päivässä ikätasolle sopivasti. Nuorten ja aikuisten älypuhelinikäytön tulisi olla 2–3 tuntia päivässä. Lisäksi älypuhelimien jatkuvaa käyttöä pitäisi välttää, sillä tiedetään, että jatkuvat keskeytykset kuormittavat aivoja. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

16.55 **Sara Seppänen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin ottaa vielä kantaa siihen, kun täällä salissakin kävi ilmi tai puheenvuoroissa otettiin esille, että puhelin on turva joillekin lapsille. Usein on niin, että ne lapset, jotka kokevat puhelimen olevan ikään kuin heidän turvanaan koulussa, ovat juuri niitä, joiden tulisi harjoitella koulupäivän aikana ja välitunneilla niitä sosiaalisen vuorovaikutuksen taitoja. Tätä varten se puhelin ei ole hyvä turva, vaan nimenomaan niin, että se puhelin on pois ja aikuiset ovat tukena siellä, kun harjoitellaan näitä normaaleja vuorovaikutustaitoja.

Haluaisin vielä sanoa tästä liikunnallisen elämäntavan lisäämisestä ja kirjauksesta perusopetuslakiin, että on tosiaankin niin, että 2 000 tuntia lapset viettävät siellä välitunneilla. Pieni lapsihan liikkuu luonnostaan. Kun on välineitä ja mahdollisuuksia ja niitä löytyy sieltä koulujen pihoilta, niin lapsi kyllä liikkuu. Eli meidän ei tarvitse välttämättä sinne lisätä tällaista aikuisten ohjaamaa toimintaa, vaan nimenomaan niin, että se leikki ja luonnollinen liikkuminen tapahtuu siellä välitunneilla. Eli oikeastaan meidän aikuisten tehtävä on varmistaa, että lapsilla on tilaa, mahdollisuuksia leikkiin ja liikkumiseen ja että siellä välitunneilla on sitä aikuisten valvontaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen.

16.57 **Anna-Kristiina Mikkonen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Jatkan vielä tästä koululaisten mobiililaitteiden rajaamisesta. On hyvä, että aloitamme eduskuntakeskustelun kännykän käytön rajoituksista peruskoululaisilla.

Mobiililaitteiden käyttö ja sosiaalinen media ylipäättään ovat tuoneet uusia ulottuvuuksia kouluihin ja sisältöihin mutta valitettavasti myöskin uusia muotoja kiusaamiseen. Meidän tulee myös lainsäätäjänä edistää keskustelukulttuuria, jolla haetaan laajempaa ja ylikansallista näkemystä muun muassa sosiaalisen median mahdollisiin käyttörajoituksiin tai mobiililaitteiden käytön rajaamiseen, siihen, miten voisimme ylikansallisesti taklata tätä ongelmaa tai mahdollisesti rajoittaa esimerkiksi somen käyttöä, jotta meidän lapset ja nuoret voisivat turvallisesti kasvaa niin fyysisissä kuin sitten virtuaalisissa maailmoissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

16.58 **Sara Seppänen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tätä sosiaalisen median ja älypuhelimien käyttöä on tutkittu esimerkiksi lukiolaistytöiden seurantatutkimuksella, ja sieltä paljastui aika huolestuttavia tuloksia. Eli puhelinta käytettiin pienissä pätkissä jopa 250 puhelimen avausta päivässä, yhteensä kuusi tuntia joka päivä, ja se tekee viikkotasolla 42 tuntia. Tuosta ajasta neljä tuntia päivässä oli somea, minkä lisäksi näistä nuorten kuvakaappauksista näkyi 88 eri puhelinpeleä, kymmeniä nettikauppoja, lukuisia suoratoistopalveluita. Kun puhutaan siitä, että oppilaat tarvitsisivat puhelinta myös näihin koulupäivän aikaisiin toimintoihin — laskimeen, Wilmaan — niin näitä käytettiin pari minuuttia päivässä. Eli suurin osa siitä älypuhelimien käytöstä menee aivan johonkin muuhun, ja tämän vuoksi olisi tärkeää, että myös siellä välitunneilla saataisiin tätä puhelimen käyttöä rajoitettua.

Jos me ajatellaan, että tuo kuusi tuntia päivässä oli vain sitä puhelimella käytettyä ruutuaikaa, niin sen lisäksi tulee vielä koko koulupäivän ajan ja läksyjen vaatimana läppärin ruutuaika. Ja jos yli puolet vuorokaudesta kuluu ruutujen äärellä, niin on täysin selvää, että jostakin muusta se on pois. Yöunen pituuteen koulupäivän aikaisella puhelinrajoituksella ei tietenkään voida vaikuttaa, mutta liikunnallisen elämäntavan kannustamiseen, yhteisöllisyyden tunteisiin sekä yksinäisyyden ja kiusaamisen vähentämiseen puhelinrajoitusten vaikutus voisi olla huomattava.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

17.00 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! Liikkumattomuudella on suora yhteys henkiseen ja fyysiseen jaksamiseen. Toimintatapojen muutos on aivan välttämätöntä ja pikaisesti. Tämän vuoksi tämän liikunnallisen elämäntavan lakialoite perusopetuslakiin on erinomainen.

Suomen kansa liikkuu liian vähän. Tämä merkittävä yhteiskunnallinen ongelma tulee ottaa tässä salissa ja hyvinvointialueiden tasolla vakavasti ja vastuullisesti. UKK-instituutin laskelmien ja liikuntaraportin tulosten mukaan liikkumattomuus aiheuttaa vuosittain yli kolmen miljardin euron kustannukset.

Liikkumattomuudella on suora yhteys meidän oppimiseen, kasvamiseen ja kehittymiseen. Liikuntasuositus, 2,5 tuntia per viikko, tulee konkretisoida jokaiselle koululaiselle ja kannustaa liikkumiseen myös toimintakyvyn ylläpitämiseksi. On erittäin tärkeää, että jokaiselle löytyy liikunnallisia onnistumisen elämyksiä ja kokemuksia ja se oma liikunnallinen tapa. Peruskuntaa voidaan kehittää, aivoja harjaannuttaa, toimintakykyä ja sosiaalisia kontakteja pitää yllä. Lapsille ja nuorille liikunnan lisääminen koulupäiviin on vaikuttavinta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

17.02 **Sara Seppänen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tässäkin keskustelussa on oikeastaan kyse siitä, että kun perusopetuksen tulisi luoda vahva perusta kaikelle myöhemmälle oppimiselle, niin me tarvitaan tämän kännykkäkeskustelun lisäksi keskustelua siitä, että me palataan perusasioihin. Tutkimustieto tällä hetkellä vahvistaa esimerkiksi sen, että kun me puhutaan digioppimisen osalta vaikkapa myöskin tästä käsin kirjoittamisesta ja sen vaikutuksista, me tiedetään aivotutkimuksesta, että jos meillä on tutkimusryhmä, joka kirjoittaa muistiinpanot käsin, ja meillä on tutkimusryhmä, joka kirjoittaa muistiinpanot

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

tällä tavalla läppärillä, näppäimistöllä, niin jos vaikkapa kokeen maksimipistemäärä on 100, tutkimustulokset osoittavat, että ne oppilaat, jotka ovat kirjoittaneet muistiinpanot sillä näppäimistöllä, suoriutuvat 25 prosenttia heikommin kuin ne, jotka kirjoittavat käsin. Tämä käsin kirjoittaminen liittyy oppimiseen hyvin vahvasti. Se aktivoi aivojen eri osaluoteita, muistia, sitten tämmöistä hahmottamiskykyä kokonaisvaltaisesti liittyen siihen oppimisprosessiin.

Eli meidän tulisi palata kouluissa perusasioiden äärelle, ja tähän liittyy myöskin tämä kännykkäkeskustelu. Jos me ajatellaan näitä Pisa-tuloksia ja sitä eriytymistä, mitä me tällä hetkellä havaitaan suomalaisissa kouluissa, niin nimenomaan ne perheet, joissa huoltajilla ei ole mahdollisuutta tukea lasten oppimista, jäävät älylaitteiden parissa sitten heikompaan asemaan, ja todennäköisesti juuri nämä oppilaat, jotka eivät saa sieltä koulusta vahvempaa tukea, käyttävät näitä älylaitteita muuhun kuin oppimiseen.

Oikeastaan tässä tieto- ja viestintäteknologian keskustelussa tulisi nähdä perusopetuksessa tämä teknologia nimenomaan renkinä ja semmoisena lisämausteena eikä sellaisena toimintaa ohjaavana isäntänä tai itsetarkoituksena.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

17.05 **Juha Viitala sd:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt kun tässä kännykkäkeskustelussa on menty myöskin tuohon liikkumiseen, niin oikein mielelläni kyllä kanssa käytän puheenvuoron tästä nuorten liikkumisesta ja hyvinvoinnista ja kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Se hyvinvointi koostuu useasta eri tekijästä. Aktiivisella elämäntavalla on siinä suuri vaikutus, ja sitten ovat riittävä uni ja hyvät ihmissuhteet — tämä on kuitenkin kokonaisvaltainen juttu, mistä se koostuu — ennen kaikkea sellainen tasapaino, mitä kaikkien nuorten tulisi saavuttaa.

Kyllä tämä kännykän käyttäminen — niin kuin nuo äskeiset luvut, mitä edustaja Seppänen otti esiin, oliko kaksi- ja puolisataa kertaa, kun avataan kännykkä päivän aikana — on sellaista, että pystyy aika äkkiä matemaattisestikin sen laskemaan, että siinä jokunen minuutti menee. Taisi edustaja Seppänen tuoda ne minuutit tarkalleenkin esille. Jos sitä saataisiin ihan vaikka 50 prosenttiakin pienennettyä, niin siinä jäisi valtavasti aikaa muun muassa näille liikunnallisille harrastuksille ja niille asioille, joilla tasapainoa voisi nuoren kasvamiseen tuoda. Sen vuoksi kaikki liikkuminen ja harrastaminen on kannatettavaa, aina ei tarvitse harrastaa jossain tietyn lajiliiton alaisuudessa tai joukkuevalmennuksessa, vaan nimenomaan olisin todella tyytyväinen, jos tulevaisuudessa enemmän näkisimme nuoria ja lapsia liikkumassa omaehtoisesti ja kehittämässä omia pelejään tuolla koulujen pihilla tai muilla pelikentillä.

Jos vielä muistelen hiukan omaa nuoruuttani: Pelasin jääkiekkoa Rauman Lukossa B-junioreihin asti. Jääkiekkomenestyksestä en nyt tässä salissa niin halua ruveta puhumaan mutta ehkä siitä, mikä oli se isoin oppi, mitä itse sain joukkuepeleistä, ja se oli nimenomaan se, että siinä opittiin huomioimaan toisia ihmisiä, opittiin toimimaan joukkueena. Elikkä minä näen, että sillä liikunnallisella elämäntavalla oli hyvinkin semmoinen kasvattava vaikutus, ainakin minuun ihmisenä ja nuorena, siihen, miten kasvoin siihen, miten toisten ihmisten kanssa ollaan tekemisissä. Tämmöinen näkökanta nyt vielä tähän. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

17.07 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvokas puhemies! Itsekin kirvouduin puhumaan liikunnasta, koska se on lääke todellakin lähes jokaiseen vaivaan. Meillä on iso ongelma, siis se on ongelma, ei haaste, että Suomen kansa ei liiku riittävästi. Valitettavasti puhutaan sellaisesta summasta kuin lähes viisi miljardia, joka on se lisäkustannus, että saataisiin ihmiset liikkumaan elämänsä alusta loppuun saakka. Uhka ja riski on todellinen, ja kohta meillä on liikuntakyvyttömiä armeijoita. Kun siitä armeijasta mainitsin, niin se liittyy myös olennaisesti maamme turvallisuuteen ja maanpuolustukseen, sillä vain fyysisesti vahvat ja kestävät sotilaat pystyvät puolustamaan isänmaata noissa kovissa taistelutehtävissä.

Eli liikkumattomuus on suuri uhka meidän yhteiskunnalle. Liikkumiseen meidän pitäisi panostaa ja kannustaa ihmisiä, ennen kaikkea lapsia ja nuoria. Meillä oli ne kolme tärkeää tehtävää eli kannustaa, kuljettaa ja kustantaa, ja ennen kaikkea meidän aikuisten ihmisten tärkeä tehtävä on näyttää hyvää esimerkkiä terveistä elämäntavoista ja liikunnasta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

17.09 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! Lapsen oma puhelin ei ole mikään lakiin kirjattu perusoikeus, vaan siitä on muodostunut lyhyen ajan kuluessa tapa, jossa suomalaiset alakoululaiset poikkeavat ihan kaikista muista maista. Eli meillä on jostain älyttömästä syystä muodostunut tänne sellainen käsitys, että alakoululaisen puhelin olisi joku turvatekijä — se olisi joku sellainen kapistus, joka nyt antaa sen turvan siellä koulussa ja koulumatkoilla ja joka puolella. Oikeastaan älypuhelimien liittyvien turvattomuustekijöiden takia käynnissä on monenlaisiakin aloitteita, joilla kannustetaan vanhempia nimenomaan jättämään ostamatta kännykkä alakouluikäisille.

Näissä sivistysvaliokunnan kuulemisissa dosentti Silja Kosola toi esille lasten oikeuksien alan professorin Suviana Hakalehdon näkemyksen, joka vahvistaa sitä, että lapsen oikeus suojeluun ja oppimiseen on riittävä peruste koulupäivän aikaiselle kännykkäkiellolle. Tämä vaihtoehto, että koko koulupäivä on kännykkävapaata, ei myöskään vaadi taloudellisia resursseja sen enempää kuin vain oppituntien aikainen puhelinten käyttökielto. Eli itse asiassa kyse tässä keskustelussa on siitä, että kännykässä on enemmän haittoja lapselle, eikä siitä, että se olisi tämmöinen turvallisuutta lisäävä laite. Tämän vuoksi olisi tärkeää, että me saataisiin koko koulupäivän aikainen kielto kännyköille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

17.11 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Nykyhallituksen hallitusohjelmassa on poikkihallinnollinen Suomi liikkeelle -ohjelma, jonka mukaisesti liikunnallinen elämäntapa lisätään osaksi esi- ja perusopetuksen tavoitteita. Muutoksen avulla pystytään edistämään tavoitteita vahvistavaa liikunnan merkitystä esiopetuksen ja koulujen toimintakulttuureissa sekä siten vahvistamaan lasten ja nuorten liikkumista koulupäivän aikana. Tavoitteiden saavuttaminen kuitenkin edellyttää, että lainsäädännön muutoksen jälkeen tehdään myös tarvittavat muutokset ja riittävän vahvat konkreettiset kirjaukset esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin erityisesti koulujen liikunnallisen toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Esi- ja perusopetuksella on keskeinen merkitys lasten ja nuorten liikkumisen ja liikunnan edistämiseksi erityisesti vähän liikkuville lapsille ja nuorille. Lasten ja nuorten arki kuluu pitkälti kouluissa sekä kodin ja koulun välisillä matkoilla, minkä vuoksi koulupäivän aikaisella liikkumisella ja liikunnalla sekä koulumatkan kulkutavalla on tärkeä merkitys lasten ja nuorten kokonaisaktiivisuuteen. Esimerkiksi vähän liikkuvien lasten ja nuorten päivittäisestä reippaasta liikkumisesta jopa 42 prosenttia kertyy koulupäivän aikana. Liikunnan opetuksella ja liikunnan kasvatuksella sekä koulujen liikunnallisella toimintakulttuurilla on tärkeä merkitys lasten ja nuorten liikunnallisen ja aktiivisen elämäntavan kehittämisessä.

Perusopetuksen toimintakulttuurin liikunnallistamisen kehittämistyötä on tehty vuodesta 2010 alkaen valtakunnallisella Liikkuva koulu -ohjelmalla. Erilaiset koulupäivään liittyvät liikuntaa lisäävät toimenpiteet yleistyivätkin perusopetuksessa 2010-luvulla, ja liikunnallinen toimintakulttuuri kehittyi perusopetuksessa myönteiseen suuntaan. Viime vuosina liikunnallisen toimintakulttuurin rakenteita on kouluissa myös osin purettu. Toimintakulttuurin muutos vie aikaa, joten myös jatkossa on tärkeää jatkaa pitkäjänteistä työtä perusopetuksen liikunnallistamisen tukemiseksi ja kehittämiseksi.

Koulupäivän aikaisen liikkumisen hyödyistä on vahvaa tutkimusnäyttöä. Riittävä fyysinen aktiivisuus on edellytys lasten ja nuorten normaalille kasvulle ja kehitykselle sekä hyvinvoinnille. Fyysisen aktiivisuuden lisääminen on yksi keino, jolla voidaan parantaa lasten ja nuorten oppimistuloksia. Reipas liikunta, hyvä fyysinen kunto ja hyvät motoriset taidot ovat myös yhteydessä hyvään koulumenestykseen lapsuudessa ja nuoruudessa. Erityisesti koulupäivän aikainen liikkuminen on hyödyllistä oppimistulosten näkökulmasta. Lisäksi liikunnallinen elämäntapa edistää kouluissa yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja viihtyvyyttä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

17.14 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! OECD:n Pisa-vertailussa suomalaiset oppilaat arvioivat työrauhan vertailumaiden toiseksi huonoimmaksi. No, tämä heikko työrauha on yhteydessä heikompaan matematiikan osaamiseen ja lisääntyneeseen matematiikka-ahdistukseen. Näiden tutkimustulosten pitäisi olla meille herätys. Me olemme menossa väärään suuntaan.

Suomalaiset lapset saavat kännykät paljon, paljon aikaisemmin kuin missään muualla maailmassa. Lisäksi suomalaiset lapset saavat pääsääntöisesti puhelimen mukana käyttöönsä rajattoman datapaketin, mikä tarkoittaa, ettei laite itsessään säätele käyttömäärää mitenkään. Tämäkin kehitys korostaa perhetaustan merkitystä. Toisissa perheissä vanhemmat seuraavat lasten puhelimien käyttöä, rajoittavat sitä jollakin sovelluksella, kuten tämmöisellä Family Link -palvelulla, toisissa perheissä lasten puhelimien käyttö on täysin rajatonta. Jos vielä koulusta annetaan pienten koululaisten käyttöön tabletit tai muut laitteet, joilla hänen oletetaan itseohjautuvasti hoitavan läksyt, tilanne pahenee entisestään. Ainakin näitten alakoululaisten osalta digitaalisten opetus tulisi rajata koulupäivän aikaiseksi ja opettajan ohjauksessa tapahtuvaksi. Samalla näihin koulun laitteisiin tulisi saada tällainen turvaohjelmisto, joka rajaisi pääsyn lapsille haitallisen sisällön äärelle.

Tämän Digitalisaatio oppimisen ja oppimistulosten selittäjänä -tutkimuksen tulokset ovat voimakkaassa ristiriidassa tämän esityksen alussa kuvatun kyselytutkimuksen

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

tulosten kanssa. Eli niin kuin valiokunnan kuulemisessa kuultiin, lapset itse myös kokevat mobiililaitteet erittäin häiritsevinä. Ja jos ajatellaan näitä digitalisaation mukanaan tuomia hyötyjä, niin ne eivät kuitenkaan tue sitä, että ne jotenkin edistäisivät oppimista, ainakaan tällaisella rajattomalla käytöllä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 2/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään puolustusvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.34 Puolustusministeri Antti Häkkänen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjä käy jo neljättä vuotta täysimääräistä hyökkäyssotaa suvereenia naapurivaltiotaan vastaan, ja se on lisännyt Suomen ja kaikki muut EU-maat epäystävällisten valtioiden listalle.

Kuten tuoreessa puolustuselonteossa todetaan, Venäjä käyttää laaja-alaisen vaikuttamisen keinoja edistääkseen strategisia tavoitteitaan. Venäjä pyrkii toimillaan vaikuttamaan kohdemaan yhtenäisyyteen, päätöksentekoon ja kansalaismielipiteeseen sekä lisäämään vastakkainasettelua, luomaan pelkoa ja hämärtämään tilannekuvaa.

Kiinteistönhankinnat ovat yksi tapa toteuttaa tätä vaikuttamista. Hallituksen tämän esityksen tavoitteena on osaltaan torjua Venäjän vaikuttamista kiinteistöjen kautta. Hallitus esittää, että kiinteistöjen hankinta kielletäisiin niiden maiden kansalaisilta, joiden kansalaisuusvaltio käy hyökkäyssotaa ja joka voi aiheuttaa uhkaa Suomen kansalliselle turvallisuudelle. Samoin kielletäisiin näiden maiden kansalaisten määräysvallassa olevien yritysten ja yhteisöjen kiinteistönhankinnat. Hallitus katsoo, että tällaisen valtion tunnusmerkistön täyttää tällä hetkellä Venäjä.

Onneksemme olemme kuitenkin Suomessa myös heränneet tähän riskiin jo aiemmin, ja kiinteistöomistusten valvonta on kokenut renessanssin. Sotien jälkeinen tiukka valvonta purettiin EU-jäsenyyden myötä, kunnes se palautettiin takaisin 2020-luvun alusta. [Vasemmalta: Osittain!] Ensimmäiset tiukennukset valvontaan tehtiin jo aiempina vuosina, ja nyt sääntelyä tiukennetaan entisestään tällä kiinteistökaupan kiellolla venäläistaustaisille hankkijoille.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Kiinteistöjä voidaan hyödyntää turvallisuuttamme vaarantavasti esimerkiksi tiedusteluun tai vihamielisen toiminnan valmisteluun. Näitä toimia voi toki valmistella ja toteuttaa ilman kiinteistön omistamista, mutta kiinteistön omistajuus antaa laajan vapauden toimia kiinteistöllä haluamallaan tavalla mahdollisesti turvallisuuttamme vaarantavasti.

On tärkeää huomata, että täysin aukotonta järjestelmää ei voida luoda, ja siksi onkin tärkeää kehittää valvontaa jatkossakin kokonaisvaltaisesti. Tämä esitys on yksi osa tuota kehitystyötä, jota teemme puolustusministeriössä. Kehitys ei siis pääty tähän.

Kielto ei tule myöskään korvaamaan nykyistä valvontaa, vaan täydentää sitä. Kiellon merkittävin vaikutus on, että se vähentää pitkän aikavälin uhkapotentiaalia, joka kiinteistöistä voi syntyä.

Lakimuutos on perusteltu, sillä lupamenettelyllä ei voida ennakoida kaikkia uhkia, joita voi muodostua. Nämä uhat voivat realisoitua hyvinkin pitkän ajan kuluessa, vaikka luvan myöntämisen hetkellä turvallisuutta vaarantavia tekijöitä ei olisikaan. Lisäksi jälkikäteinen puuttuminen omistusta lunastamalla on hitaampaa ja kalliimpaa sekä kajoaa hyvin voimakkaasti myös yksilön perusoikeuksiin.

Hallituksen tarkoituksena ei ole hankaloittaa niiden venäläisten elämää, jotka ovat jo täysimääräisesti integroituneet Suomeen. Siksi kieltoon on tehty poikkeus niiden osalta, joilla on pysyvä oleskelulupa. Pysyvän oleskeluluvan saadakseen henkilön on täytynyt asua Suomessa vähintään neljä vuotta, omattava riittävä toimeentulo ja oltava nuhteeton. Korostan, että pysyvän oleskeluluvan saadakseen henkilö on myös ollut viranomaistarkastelun kohteena jo useamman kerran.

Valvonta olisikin jatkossa kolmiportaista kiellon piirissä olevien osalta. Ilman pysyvää oleskelulupaa olevat henkilöt eivät saisi ollenkaan ostaa kiinteistöä. Pysyvän oleskeluluvan saatuaan henkilö taas saisi ostaa kiinteistön, mutta vain, mikäli puolustusministeriö myöntää hankinnalle luvan. Ja kolmannessa vaiheessa kansalaisuuden saatuaan ostaminen olisi vapaata, koska silloin henkilö on Suomen kansalainen.

Haluan painottaa, että kaikkeen, myös kaksoiskansalaisten ja pelkästään Suomen kansalaisuuden omaavien, kiinteistöomistukseen voidaan jo nykyisin puuttua turvalunastamalla. Takalaita on siis jo olemassa. Jos jollain kiinteistöllä siis havaitaan epäilyttävää toimintaa, puutummme niihin jo nyt nykyisen sääntelyn puitteissa. Hallituksen esityksen tarkoituksena ei ole puuttua olemassa olevaan omistukseen juuri tässä, vaan uusiin hankintoihin. Puolustusministeriön johdolla on kuitenkin nyt käynnistetty hanke, jolla turvalunastuslakia eli jälkikäteistä puuttumista tullaan kehittämään entistä tehokkaammaksi. Tämä hanke tulee vielä loppuvaalikauden aikana näillä näkymin tänne eduskuntaan.

Hallituksen esitykseen kohdistui lausuntokierroksella eräitä huomioita, että kielto voi aiheuttaa bulvaanien käytön lisääntymistä. Bulvaanitapausten tullessa ilmi voi puolustusministeriö vaatia nykyiselläänkin ostajaa hakemaan luvan. Tätä kynnystä puolustusministeriön puuttumiselle on nyt tässä jatkovalmistelussa viime viikkoina laskettu entisestään, jotta ei synny aukkoja bulvaanitoiminnalle. Bulvaanien tunnistamisessa tiivis viranomaisyhteistyö on avainasemassa, ja myös viranomaisten välistä tiedonvaihtoa tullaan tehostamaan entisestään. Lausuntokierroksen jälkeen teimme viranomaisten tiedonvaihintaan entistä tehokkaammat pykälät. Jos yksittäinen taho alkaisi ostamaan kiinteistöjä suurissa määrin ilman näkyvää perustetta, kiinnittäisi tämä väistämättä myös viranomaisten huomion.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Esitystä valmistellut työryhmä kiinnitti jo valmistelussaan huomiota myös muiden hallinnan muotojen, kuten vuokraamistoiminnan, yleistymisen mahdollisuuteen. Tämä on luonnollista, sillä kiellon piirissä olevien ihmisten tulee jatkossakin asua jossain. Mahdollista muiden hallintamuotojen valvontaa tullaan jatkossa arvioimaan ja selvittämään vielä tämän vaalikauden aikana. Se on siis erillinen hanke. Nyt on tarkoitus tehdä täyskieltohanke ensin, sitten jälkikäteisen puuttumisen kiristäminen ja sitten eri hallintamuotojen arviointi. Jos näitä kaikkia olisi nyt tuotu, tämä olisi kestänyt vuosia, eli tuodaan palasittain.

Olemme siis havainneet, että ongelma on erittäin leveä ja laeva, joten se pitää pureskella palasittain. On kuitenkin tärkeää todeta loppuun, että valvonnasta saatavat hyödyt on aina suhteutettava niihin käytettävissä oleviin resursseihin.

Puolustusministeriö on tehnyt viime vuosien aikana runsaasti kieltäviä päätöksiä EU- ja Eta-maiden ulkopuolisten ostajien lupahakemuksiin. Valtaosa näistä päätöksistä on tehty venäläisille henkilöille ja venäläistaustaisille yrityksille. Viranomaiset eivät esitä kielteisiä päätöksiä ilman perusteita. Kielteisten päätösten kasvaneesta määrästä voidaan päätellä kaksi asiaa: Ensinnäkin valvontamme on tehokasta ja siihen tehdyt tiukennukset ovat toimivia. Toiseksi hankinnat, joiden voidaan arvioida uhkaavan kansallista turvallisuutta ja maanpuolustusta, ovat lisääntyneet. Tämäkin puoltaa entistä tiukempaa sääntelyä ja juuri tämäntyyppistä täyskieltoa uusille hankinnoille.

Esitettyä kieltoa ei ole tarkkaan ottaen sidottu Venäjän aktiivisiin sotatoimiin Ukrainassa. Kielto kumottaisiin tilanteessa, jossa katsottaisiin, että sille ei ole enää perusteita. Tämä vaatisi käytännössä Venäjän Ukrainassa harjoittaman laittoman hyökkäyssodan oikeudenmukaista korvaamista Ukrainalle. Tällä hetkellä tähän ei ole olemassa minkäänlaista näkymää. Muilta osin säännöksen mukaisesti olisi arvioitava aktiivisesti vieraan valtion aiheuttamaa kansallisen turvallisuuden uhkaa.

Arvoisa puhemies! Suomen tulee olla valmis suojaamaan itseään kaikelta vihamieliseltä vaikuttamiselta. Emme voi antaa vihamielisten valtioiden horjuttaa vapaata yhteiskuntaamme. Venäjä on osoittanut olevansa valmis tekemään näin. Nämä monet hybridivaikuttamiskeinojen torjuntatoimet ovat oikeudellisesti vaikeita, siksi ne on jätetty edellisten hallitusten toimesta tekemättä, monet myös. Nyt teimme sen, löysimme tähän oikeudelliset ratkaisut, ja lakiesitys on eduskunnassa, ja toivon tälle laajaa tukea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.44 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aikanaan vuonna 2009 nostin eduskunnassa ensimmäisenä esille huolen venäläisten maakaupoista Suomessa. Huomasin, että aika yksin sain olla tämän mielipiteeni kanssa. Minä olin kuulemma venäläisvihamielinen ja lietsoin russofobiaa. Onneksi tänään olemme aika laajasti yhtä mieltä näistä asioista. Enää emme tule myöntämään lupaa kiinteistöjen hankintaan henkilöille, joiden kansalaisuusvaltio käy hyökkäyssotaa ja voi aiheuttaa uhkaa maamme kansalliselle turvallisuudelle. Ja tämä on tärkeää, sillä Venäjä ei tule muuttumaan.

Kiitos myös, ministeri Häkkänen, siitä, että tulette tämän turvalunastusasian viemään seuraavana palasena eteenpäin. Meillä on paljon kiinteistöjä, joiden aiempien hallitusten aikana annettiin siirtyä venäläisomistukseen, ja nyt on tärkeää, että ne voidaan lunastaa takaisinpäin. Ministeri Häkkänen, puheenne ja tekonne ovat erinomaisia.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

14.45 **Veijo Niemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan jäsenenä en voi muuta kuin kiittää ministeri Häkkästä tästä loistavasta päätöksestä. On ehdottoman tärkeätä, että saadaan täyskielto tällä kohtaa, kun Venäjä on näin vihamielinen maa Ukrainaa kohtaan ja ties missä kohtaa myös muita, esimerkiksi Euroopan maita, kohtaan. Kuitenkin on erittäin hyvä, että tämä täyskielto tehdään nyt tässä ensi vaiheessa, mutta toivon, että myöskin myöhemmässä vaiheessa puututaan sen kiertämiseen vuokraamisen kautta. Esimerkiksi näitä vuokratallejahan voi kuka vaan vuokrata tänä päivänä näiltä, jotka ovat niitä tehneet vaikka kuinka paljon tänne Helsingin seudullekin. Niitä vuokrataan vaikka kenelle kysymättä paljonkaan sitä kansalaisuutta, minkä maalainen se vuokraaja on. Toivottavasti myös tämä huomioidaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

14.46 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys on erinomainen kansallisen turvallisuuden vahvistamiseksi, ja puolustusvaliokunnan jäsenenäkin voi yhtyä näihin kahteen edeltävään puheenvuoroon siitä, että tämä on erittäin tarpeellinen.

On selvää, että tässä sotapolitiikassa, mitä Venäjä harjoittaa, he tulevat käyttämään kaikkia niitä keinoja, mitä meidän avoin yhteiskuntamme mahdollistaa kanssakäymiselle, ja käyttämään niitä meitä vastaan. Siksi on hyvä, että tämä porsaanreikä saadaan tukittua.

Toisaalta myös kiitos niille, kuten vaikka edustaja Kymäläiselle, joka on pitkän poliittisen uransa aikana nostanut nimenomaan tätä venäläisten kiinteistö- ja maakauppojen asiaa esille, että se on myös pysynyt rauhanomaisinakin aikoina keskustelun ytimessä ja on nähty, että tilanteet voivat muuttua ja meidän pitää olla siihen varautuneita.

Ei voi olla niin, että samanaikaisesti, kun venäläiset sotilaat raiskaavat ja ryöstävät ympäri Ukrainaa, meidän järjestelmämme mahdollistaisi sen, että he pystyvät käyttämään maanhankintaa tai kiinteistöjä meidän kansallisen turvallisuuden horjuttamiseksi, joten tässä suhteessa kiitokset sekä ministerille että hallitukselle asian valmistelusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

14.47 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille tästä esityksestä. Niin keskusta kuin varmasti koko oppositio tukee tämänkaltaisia esityksiä, joilla nimenomaan parannetaan sitä meidän turvallisuutta, vastataan tähän muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen ja toimitaan ennakoivasti.

Tiedän, että tämä ei ole millään tavalla helppo lainsäädäntö, ja juuri tämä bulvaanikohta on noussut tässä esiin, mutta on hyvä, että sitäkin kynnystä on nyt madallettu ja pyritään hakemaan ratkaisuja. Mehän tiedämme, että eivät välttämättä kaikki kaupat, mitä tässä maassa tehdään, ole turvallisuusuuhkia, mutta meillä ei toisaalta ole varmuutta, etteikö siellä taustalla olisi näitä riskejä, ja silloin viisas varautuu.

Haluan tähän loppuun todeta huolen tuolta kuljetus- ja logistiikkapuolelta. Sieltä tulee nyt viestejä, että meillä on kuljetusyhtiöitä, logistiikkayhtiöitä, joissa on taustalla

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

venäläisiä toimijoita. Tämä on erittäin iso riski, ja pyytäisin samaa tarmokkuutta tämän sektorin kysymyksiin puolustusministeriltä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Löfström, varsågod.

14.48 **Mats Löfström r** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä ja tarpeellinen lakiesitys — kiitos, hallitus, ja kiitos, ministeri. Ahvenanmaalle voi vapaasti muuttaa, mutta Ahvenanmaalla on kotiseutuoikeus. Maata, metsää tai isompia alueita voivat ostaa ainoastaan henkilöt, joilla on Ahvenanmaan kotiseutuoikeus, jota voivat hakea henkilöt, jotka ovat muuttaneet Ahvenanmaalle ja asuneet siellä pysyvästi viisi vuotta. Henkilöiden tulee täyttää myös kotiseutuoikeuden muut ehdot, joihin sisältyy myös vaatimus Suomen kansalaisuudesta. Tämän vuoksi henkilöiden, jotka ajavat muiden maiden etuja, on jo nykyään konkreettisesti vaikea hankkia alueita Ahvenanmaalta.

Lakiehdotus on kuitenkin hyvin tervetullut myös ahvenanmaalaisesta näkökulmasta, koska Kihdin toiselta puolelta Turun saaristosta on jo ostettu maata. Siellä tapahtunut toiminta on myöhemmin herättänyt paljon kysymyksiä ja on ollut myös kohteena viranomaisen toimenpiteille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

14.49 **Sofia Vikman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos hallitukselle tästä tarpeellisesta ja tärkeästä esityksestä, jolla asetetaan [Suna Kymäläisen välihuuto] venäläisten kiinteistökaupat Suomessa täyskieltoon. Puolustusministeri Häkkänen otti vuosi sitten uudelleentarkasteluun kysymyksen, tulisiko venäläisten kiinteistökaupat Suomessa kieltää turvallisuussyistä. Asiaa oli jo edellisen hallituksen kaudella selvitetty, mutta sitä ei silloin katsottu tarpeelliseksi ministeri Kaikkosen toimesta.

Hyvä, että asia kuitenkin nyt etenee. Kiinteistöhankintojen kiellolla voidaan vaikuttaa erityisesti pitkän ajan uhkapotentiaalia pienentävästi. On erinomaista, että tämä huoli bulvaanien käytön lisääntymisestä on myös huomioitu laskemalla kynnystä bulvaanin käytön todentamiselle ja parantamalla entisestään viranomaisten välisen yhteistyön toimintaedellytyksiä. Kaiken kaikkiaan tämä hallituksen esitys on tarpeellinen palanen siinä kokonaisuudessa, kun suomalaisten turvallisuudesta huolehditaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

14.50 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Vihdoin tosiaan tämän hallituksen toimesta tämä esitys on täällä. On pakko kertoa, että taisimme perussuomalaisista kysyä tämän esityksen perään ensimmäisen kerran jo noin vuonna 2008.

Tosiaan Venäjän vaikuttamisyrietykset Suomeen ilmenevät monin eri tavoin, ja tämä lakiesitys puuttuu Suomen turvallisuutta uhkaaviin strategisiin maakauppoihin. Mediahan on uutisoanut laajasti näistä menneistä kiinteistökaupoista, jotka ovat sijainneet strategisesti tärkeillä alueilla, [Suna Kymäläisen välihuuto] joten tämä esitys on äärimmäisen tarpeellinen. Mutta kuten on tullut esille, on varmistettava, että myöhemmät lakiesitykset tulisivat kattamaan myös nämä mahdolliset kiertotiet, ja puolustusministeriö hyvin ottikin asian esille.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Edustaja Ovaska otti täällä esille myös sellaisen asian, josta olen itse saanut palautetta, [Puhemies koputtaa] eli nämä venäläisten kuljetusyrietykset, joten toivoisin ehkä kommenttia vielä tähän. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

14.52 **Suna Kymäläinen sd** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Täytyy sanoa, että kyllä tätä päivää on odotettu, että tässä salissa käsitellään lakia, jossa käytännössä venäläisten kiinteistökauppoja torpataan — tästä suuri kiitos. Muistan, että kun vuonna 2007 toin kansalaisaktiivina eduskuntaan adressin — sitä oli silloin vastaanottamassa muun muassa istuva pääministeri — niin kyllä odotin, että näitä tekoja olisi tapahtunut jo paljon aiemmin kuin nyt vasta vuonna 2025. Ei tätä ole kirjallisilla kysymyksillä eikä kyselytuntikysymyksillä ratkaistu. Tosin nytkin mietityttää, että jo kolme vuotta, ylikin, Venäjä on hyökännyt Ukrainassa ja tämä lainsäädäntö tuli vasta nyt. On tuntunut pahalta, että samanaikaisesti kiinteistökauppa on Suomessa toiminut, vaikkakin strategisilta paikoilta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti on pystytty kauppoja kieltämään.

Kysyn siitä, että kun tämä uusi laki nyt tuo ilmeisiä tarpeita resurssien osalta puolustusministeriöön ja muihin prosessia hoitaviin viranomaisiin liittyen, niin onko tähän taloudellisesti varauduttu esimerkiksi talousarviossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

14.53 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Luulen, että tässä salissa sentään on aika kova yksimielisyys siitä, että tämä on hyvä hanke. Kiitos siitä ministeri Häkkäselle, että on saatu tämä täyskielto tänne eduskuntaan lakiin. Oli myös erittäin hyvä kuulla, että tämä jälkikäteen puuttuminen on myös valmistelussa.

Mutta on aivan pakko tälle toiselle reunalle sanoa siitä, että tätä on kyllä kyselty ja yritetty viedä eteenpäin jo todella pitkään. Ehkäpä siellä sitten erilaisia asenteiden muutoksia on tapahtunut niissä elimissä, jotka oikeasti näitä lakeja kirjoittavat.

Tietysti meidän pitää vielä huomioida myös se, että täällä on edelleen todella iso määrä venäläisten omistamia kiinteistöjä, jotka ovat vailla hoitoa. Eli nämä ovat ympäristöriski sinänsä, että talot mätänevät tuolla pitkin rantoja, ja lisäksi myös taloudellinen ongelma, koska tiemaksut jäävät keräämättä, [Puhemies koputtaa] vuokratuloja menee konkurssiin. Millä tavalla hallitus on tähän ongelmaan aikonut puuttua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kopra, olkaa hyvä.

14.54 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Osaltani yhdyn näihin kiitoksiin ministeri Häkkästä kohtaan. Vihdoinkin on saatu tämä esitys tänne eduskuntaan, ja tämä on yksi palanen siinä kentässä, jossa pannaan Suomen turvallisuutta kuntoon.

Venäjän hyökätessä Ukrainaan helmikuussa 22 ja niitä tapahtumia analysoidessa on selkeitä viitteitä siitä, että Venäjä toteutti hyökkäystä muun muassa siten, että etukäteen oli hankittu kiinteistöjä joko ostamalla tai vuokraamalla, ja niihin oli varastoitu materiaalia sekä henkilöstöä, jotka sitten edesauttoivat tämän hyökkäyksen toteuttamista. Tämä

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

hallituksen esitys osaltaan sitten auttaa meitä Suomen osalta ratkomaan ja ennaltaehkäisemään tällaista ongelmaa.

Niin kauan kuin olen itse eduskunnassa ollut, vuodesta 2011, tästä asiasta on puhuttu, ja hyvä, että eri puolueet ja tahot ovat tätä esillä pitäneet, mutta erityisen elämäntyöpalkinnon kyllä tästä antaisin SDP:n kansanedustaja Suna Kymäläiselle, joka on tätä ansiokkaasti pitänyt esillä — saaden lunta tupaan jopa omilta puoluetovereiltaan, rankastikin. Että siinä mielessä hatunnoston arvoinen suoritus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.55 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin kiitoksia ministeri Häkkäselle erinomaisesta lakiesityksestä ja pitkästä toiveesta, jota itsekkin olen pitkään mielessäni elätellyt, että tämä toteutuisi.

Kun olemme viime päivinä nähneet tämän Ukrainan sodan karneimmat jatkonäkymät, mitä eräästä keskustelusta maailmalle tuli tietoon tässä muutama päivä sitten, niin nämä venäläisten, itäisen naapurimme soveltamat erilaiset hybridivaikutuskeinothan, ne kaikki, me tiedämme — tai emme tiedä kaikkia, mitä ne edes aikovat tehdä — mutta meillä pitää olla työvälaineet niihin puuttumiseen. Tämä lakiesitys, mikä nyt on tullut eduskuntaan hyväksyttäväksi, on erinomaisen hyvä. Ei se varmasti kaikista tilanteista meitä pelasta, mutta meidän täytyy tehdä työtä jatkossakin samalla keinoin, että kun tilanne vaatii, niin nopeasti uusitaan lakeja, että eivät viranomaiset jää aseettomiksi toimiessaan näitä uhkia vastaan. Kaikki tiedämme sen vallan hyvin, että eduskunnan säätämät lait ovat se väline, millä viranomaiset työtään tekevät, ja tässä meidän pitää olla erittäin aktiivisia, ja tehkäämme se.

Suna Kymäläiselle hänen sitkeydestään ja edustajakollegoille hyvät kiitokset hyvästä pohjatyöstä [Puhemies koputtaa] elämän aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.57 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eduskunnan tärkein tehtävä on Suomen turvallisuuden varmistaminen, ja on suuri ilo ja kunnia saada olla nyt säätämässä puolustusministeri Häkkäsen esittelemää lakia niin, että Suomen kansallista turvallisuutta edelleen lujitetaan. Puolustusministeri kuvasi myös hyvin sen prosessin, jolla tullaan etenemään pala palalta kohti sitä, että myös jo näitä aiemmin myytyjä kiinteistöjä päästään omistuksen osalta järjestelemään uudelleen niin, että myöskään ne eivät muodosta Suomen kansalliselle turvallisuudelle uhkaa. Tämä on erityisen suuri kysymys esimerkiksi omassa kotikaupungissani Rovaniemellä, joka on toinen päätukikohtapaikkakunta ja esimerkiksi tulevien F-35-hävittäjien ensimmäinen kotipesä täällä Suomessa. On tärkeää, että tukikohtaympäristöissä voidaan turvata toimintaa vapaana tiedustelusta tai muustakaan, esimerkiksi sabotaasin toiminta-alustasta sillä alueella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

14.58 Juha Viitala sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puheenjohtaja! Tosiaan puhumme ihan olennaisesta asiasta kokonaisturvallisuuden kannalta. Tässä

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

kokonaisturvallisuus koostuu tietenkin monesta eri palikasta. Nämä kiinteistöt ovat ihan selvästi yksi tämmöinen olennainen asia, ja onkin hienoa, että tätä asiaa yhteistuumin tässä salissa pystytään viemään eteenpäin. Erityisen positiivinen huomio siitä, että tässä on yli puoluerajojen positiivisia puheenvuoroja käytetty kollegoista — en ole kauhean useasti tässä kahden vuoden aikana siihen törmännyt — ja tämä oli sellainen, minkä halusin ihan tässä debatissakin vielä tuoda esille. Kyllähän tämä on yhteinen asia hoitaa meidän puolustus kuntoon. Jos vielä peilataan pikkuisen siihen, kuinka paljon tähän vaikuttavat kaikki ihan arjen pienetkin asiat, ihan lähtien yhteiskuntarauhasta ja muusta, niin kyllä tämä on oikein hienoa, että tässä puhutaan nyt yhteiseen ääneen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli, olkaa hyvä.

14.59 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri, totesitte, että ongelma on leveä ja laava. Siihen on vaikea puuttua, mutta siihen täytyy uskaltaa puuttua, ja tuodaan sitten vaikka osissa, niin kuin sanoitte.

Suomi ei ole sodassa, mutta Suomeen kyllä vaikutetaan hyvin aggressiivisin keinoin, ja tällaisessa tilanteessa oma turvallisuus pitää tietysti asettaa aivan kärkeen. Näitä kiinteistöjä voidaan käyttää esimerkiksi tiedustelun tukena, niin kuin kerroitte. On pystyttävä reagoimaan, ja eduskunnan tehtävä on tällaisissa tilanteissa reagoida.

Ylipäättään se, mihin kannustan, on sopimusten symmetrisyys. Meillä on ehkä ollut hieman tämmöistä hyväntahtoista naiiviutta aikaisemmin mukana. Otan nyt esimerkiksi jalkaväkimiinasopimuksen. Liityimme sopimukseen, vaikka naapurivaltio ei siihen liity. Täytyy uskaltaa vaatia symmetristä lähtökohtaa, kun sopimukseen liitytään tai tehdään omaa lainsäädäntöä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika lähestyy nyt loppuaan. — Annan vastauspuheenvuoron ministeri Häkkäselle. Noin kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.00 Puolustusministeri Antti Häkkänen: Arvoisa puhemies! Kiitän lämpimästi vastaanotosta ja tuesta eri puolueiden suunnista. Tässä on kyse kuitenkin Suomen varautumisesta hybridi- ja laaja-alaiseen vaikuttamiseen ja suomalaisten turvallisuudesta.

Mutta muutama vastaus näihin kysymyksiin:

Ensinnäkin, onko syntynyt tyhjiössä, että tämä laki on täällä? Ei ole. Kun aloitin puolustusministerinä, niin juuri muutamaa kuukautta aiemmin edellinen hallitus oli tehnyt poliittisen päätöksen, että tällaista täyskieltoa ei tehdä, ja kun tulin taloon, halusin tämän täysin uudelleenarviointiin, nimenomaan kokonaiskuvan arviointiin, koska olen Itä-Suomesta kotoisin ja tiedän, että ongelma on ollut pöydällä 20 vuotta, aivan kuten Suna Kymäläinen täällä mainiosti myös mainitsi. Tämä asia on ollut meillä tiedossa pitkän aikaa. Se ei ole Venäjän hyökkäyssodan tuoma uhka-arvio, joka olisi muuttunut jotenkin puolessa vuodesta tai vuodessa. Eli tämä asia oli arvioitu vaikeaksi toteuttaa mutta tarpeelliseksi, ja se oli jätetty pöydälle, siis juuri puoli vuotta ennen kuin minä aloitin — edellisen hallituksen tuore arvio oli pöydällä, ja poliittinen päätös: ei viedä eteenpäin. Siis ongelma jätettiin auki, ja otin sen uudelleenarviointiin. Ilman puoluepoliittisia silmälaseja itäsuomalaisina tiesimme, että tämä pitää hoitaa.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Siksi tässä kesti kauan — vastauksena siihen, miksi meni käytännössä puolitoista vuotta — että tämä ratkaisu oli oikeudellisesti vaikea löytää, mutta me ei annettu periksi, vaan me tehtiin tähän ratkaisut. Entisenä oikeusministerinä halusin, että tähän on oikeudellisesti kestävä ratkaisu. Tämä ratkaisu on perustuslain mukainen nyt. Tämä on kova, mutta tämä on hyvä ratkaisu: täyskielto, [Sanna Antikainen: Hienoa työtä!] pienet poikkeukset, jos on töissä tai asunut pitkään Suomessa ja on nuhteeton. On hyvä, että tämä saadaan aikaiseksi, mutta tämä ei tullut ihan ilmaiseksi. Tämä oli kova poliittinen päätös ja pitkä valmistelu, perusteellinen valmistelu, ja nyt toivon, että se menee hyvin eteenpäin ja saadaan ne jatko-osat myös sitten eduskuntaan mahdollisimman ripeästi.

Venäläisten kuljetusyritysten osalta: meillä on tämä asia nyt ihan seurannassa. Me tiedetään hyvin tarkkaan, mitä Suomessa tapahtuu, ja meidän viranomaiset ovat tässä asiassa hereillä.

Resurssitarpeiden osalta tullaan hoitamaan riittävät resurssit, samoin näihin jälkikäteisiin puuttumisiin. Jälkikäteisen puuttumisen osaltahan tulee olemaan se iso ongelma, että kun on jo menty myymään paljon kalliita, isoja kohteita, jopa kriittistä infraakin, niin tietysti ne lunastukset veronmaksajille ovat kalliita, ja me arvioidaan tätä, miten lunastushintojen määräytyminen tulee, ettei tästä tule satojen miljoonien laskua veronmaksajille. Eli tämä pitää hyvin tarkkaan arvioida.

Sitten täällä edustaja Autto nosti tämän Lapin roolin. Tässä on koko Suomi nyt tarkastelussa, ei enää siis vain raja-alueet, vaan koko Suomi. Koko Suomi on puolustukselle ja turvallisuudelle tärkeä — vaikka huoltovarmuusreitit länsirannikon satamiin, tukijoukkojen liikkeet Lapissa tai F-35-kentät tai meidän ruokahuollon keskeiset alueet. Me valvotaan kaikkia alueita. Se ei ole siis pelkästään enää tämmöistä kapeata rajavalvontakysymystä, mitä ehkä 10 vuotta sitten vielä ajateltiin, vaan nyt se on kokonaisvaltaista valvontatoimenpidettä, ja sen takia kiinteistökielto koskee koko maata. [Sanna Antikainen: Se on tärkeätä. Hyvä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.04.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.17.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä asiakohtaa 4 ja sen käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Kymäläinen poissa. — Edustaja Hänninen.

17.17 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Yksi poliitikkojen tärkeimmistä tehtävistä on taata Suomen ja suomalaisten arjen turvallisuus. Tämä hallituksen esitys kiinteistöhankintojen luvanvaraisuuden tiukentamisesta on tärkeä askel kohti vahvempaa kansallista turvallisuutta ja selkeämpiä kansainvälisiä suhteita.

Maaailman muuttunut turvallisuustilanne edellyttää ennakoivia ja päättäväisiä toimia, jotta voimme suojata yhteiskuntamme ulkoisilta uhilta. Venäjän painokas toiminta

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Euroopassa ja erityisesti sen aggressiivinen tietovaikuttaminen ovat osoittaneet, että turvallisuusympäristömme ei ole enää entisellään.

Ukrainan tilanne on edelleen kriittinen ja meidän yhteinen. Yhdysvaltojen ulkopoliittikan suunnanmuutos on herättänyt huolta ja luonut epävarmuutta kansainväliseen turvallisuusjärjestelmään. Meidän on varmistettava, että Suomessa tehdään tarvittavat päätökset turvallisuutemme varmistamiseksi välittömästi.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksen myötä Suomi ottaa käyttöön selkeät kiinteistönhankinnan rajoitukset, joilla estetään vihamielisten valtioiden vaikutusyriytykset ja mahdollinen kiinteistöjen käyttö Suomea vastaan.

Laki kieltää kiinteistöjen hankinnan henkilöiltä ja yhteisöiltä, jotka tulevat valtioista, jotka ovat rikkoneet kansainvälistä oikeutta tai voivat muodostaa turvallisuusuhan Suomelle. Rajaturvallisuuden näkökulmasta tämä päätös on merkittävä. Sillä varmistetaan, ettei Suomen maaperää voida hyödyntää esimerkiksi tiedustelutoimintaan tai muihin nykyajan vaikuttamisen muotoihin. Samalla turvataan suomalaisten oikeus itsenäiseen Suomeen. Jokaisella kansalaisella on oikeus asua ja elää vakaassa ja turallisessa ympäristössä.

Arvoisa rouva puhemies! Nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa emme voi jättää kansallista turvallisuuttamme sattuman varaan. Hallitus on jo aiemmin tiukentanut turvallisuuteen liittyviä lakeja, ja tämä esitys on osa laajempaa kokonaisuutta, jolla vahvistetaan Suomen kriisinsietokykyä ja torjutaan ulkopuolisten tahojen vaikutusyriytyksiä. On tärkeää, että lainsäätäjät tekevät tarvittavat päätökset etupainotteisesti, jotta vältymme tilanteilta, joissa korjaavat toimenpiteet tulevat liian myöhään.

Suomen on pysyttävä itsenäisesti ja omaan itsenäiseen päätöksentekoon kykyisenä ja pidettävä huoli siitä, ettei tärkeimpiä rakenteitamme, tietoliikennettämme tai kansallisia etujamme voida vaarantaa ulkomaalaisomistuksen kautta.

Kannatan tätä hallituksen erinomaista esitystä ja kiitän, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löffström poissa. — Edustaja Viitala.

17.21 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme tänään lakiesitystä, jonka tavoitteena on turvata Suomen kansallista turvallisuutta rajoittamalla venäläisten kiinteistökauppoja Suomessa. Tämä esitys on ajankohtainen ja perusteltu, sillä Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut radikaalisti Venäjän Ukrainassa käynnistämän hyökkäyssodan myötä. On tärkeää, että kansallista turvallisuuttamme vahvistetaan ja tiedostetaan kiinteistöomistusten mahdollinen yhteys turvallisuuteen. Kiinteistöt voivat olla keino vihamieliseen vaikuttamiseen, ja tämän vuoksi meidän on varmistettava, ettei Suomen turvallisuus vaarannu kiinteistönhankintojen kautta.

Esityksessä ehdotetaan, että Venäjän kansalaisilta ja sinne rekisteröidyiltä yhteisöiltä kielletään kiinteistön hankinta Suomessa. Tämä on merkittävä linjaus, joka vahvistaa turvallisuuttamme ja vähentää mahdollisia riskejä. Lisäksi puolustusministeriölle annetaan oikeus vaatia lupahakemusta myös silloin, kun voidaan perustellusti epäillä, että kiinteistö on hankittu laissa tarkoitettun henkilön lukuun. Tämä on erityisen tärkeää, sillä esityksen myötä monimutkaiset omistusjärjestelyt ja bulvaanikaupat voivat lisääntyä.

Vaikka esitys rajoittaa tiettyjen henkilöiden mahdollisuuksia kiinteistönhankintoihin, on huomionarvoista, että se ei koske henkilöitä, joilla on pysyvä oleskelulupa Suomeen tai

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Suomen myöntämä pitkään maassa oleskelleen kolmannen maan kansalaisen pysyvä EU-oleskelulupa. Tämä on oikeudenmukainen linjaus, joka huomioi Suomessa pysyvästi asuvien henkilöiden aseman.

Pidän tärkeänä, että jatkossa tarkastelemme laajemmin myös EU- ja Eta-maiden ulkopuolisia kiinteistön hankintoja koskevan lainsäädännön toimivuutta. Erityisesti lupalakia, valtion etuostolakia ja turvalunastuslakia on tarpeen arvioida ja kehittää vastaamaan muuttuvaa turvallisuustilannetta.

Arvoisa puhemies! Esitys on tärkeä askel Suomen kansallisen turvallisuuden vahvistamisessa, ja meidän on huolehdittava siitä, että lainsäädäntömme vastaa nykyisiä turvallisuushankintoja ja että päätöksenteossamme painotetaan Suomen ja suomalaisten turvallisuutta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kopra, poissa. Edustaja Autto, poissa. Edustaja Hoskonen, poissa. Edustaja Kiuru, poissa. — Edustaja Mikkonen.

17.24 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta esitetään siis muutettavaksi kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annettua lakia. Tähän lakiin lisättäisiin uusi säännös luvan myöntämisen ehdottomista esteistä. Lupaa kiinteistön hankinnalle ei myönnettäisi henkilölle, jonka kansalaisuusvaltion Euroopan unionin neuvosto on päätöksessään todennut loukanneen toisen valtion alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia, itsenäisyyttä ja jonka kansalaisuusvaltion voidaan arvioida aiheuttavan uhkaa Suomen kansalliselle turvallisuudelle ja jonka ainoan kansalaisuusvaltion on mahdollista käyttää kansalaisiaan Suomen kansalliselle turvallisuudelle aiheutuvan uhkan aiheuttamisessa. Eli suomennettuna tämän hallituksen esityksen tavoitteena on turvata kansallista turvallisuutta kieltämällä käytännössä venäläisten kiinteistökaupat Suomessa tilanteessa, jossa Euroopan turvallisuusympäristö on Venäjän täysin oikeudettoman hyökkäyssodan myötä perustavanlaatuisesti muuttunut.

On tärkeää, että kansallista turvallisuuttamme vahvistetaan ja tiedostetaan myös kiinteistöomistusten mahdollinen yhteys kokonaisturvallisuuteen. Kiinteistöt ovat yksi keino vihamieliseen vaikuttamiseen. Hybridiuhkien torjumisen kannalta on tärkeää myös jatkossa tarkastella olemassa olevan EU- ja Eta-maiden ulkopuolisten tahojen kiinteistönhankintaa koskevan lainsäädännön toimivuutta sekä mahdollisia muutostarpeita niin lupalakiin, valtion etuostolakiin kuin turvalunastuslakiin.

Arvoisa puhemies! Vallitsevassa turvallisuustilanteessa on entistäkin tärkeämpää, että puolustusministeriö valvoo kiinteistökauppoja tarkasti. Kuten hallituksen esityksessä on arvioitu, on oletettavaa, että monimutkaiset omistusjärjestelyt tulisivat esityksen myötä korostumaan. Yksilön kannalta hallituksen esityksen vaikutusten arvioidaan jäävän melko vähäisiksi. Ensisijaisesti vaikutukset rajautuvat esityksessä tarkoitettuihin henkilöihin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa Suomessa. Rajoitus vaikuttaisi esityksen mukaan noin 20 000:een Suomessa ilman pysyvää oleskelulupaa olevaan Venäjän kansalaiseen siten, että heillä ei olisi mahdollisuutta hankkia Suomesta kiinteistöä.

Arvoisa puhemies! Lainsäädäntökeskustelussamme ovat vielä jääneet vähäiselle huomiolle jo venäläisten omistuksessa olevat kiinteistöt ja asunto-osakkeet. Erityisesti venäläistä kiinteistöomaisuutta löytyy Itä-Suomesta. Pakotteiden ja rajan kiinni olemisen

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

johdosta Itä-Suomeen on myös jäänyt muun muassa hylättyä ja hoitamatonta omaisuutta, kiinteistöjä, ja Punkaharjulta Savonlinnasta löytyy muun muassa konkurssiin mennyt kokonainen asunto-osakeyhtiö, kokonainen kerrostalo.

Meidän on hyvä tunnistaa näitä piileviä turvallisuusuhkia ja torjua vihamielistä vaikuttamista, jolla yritetään horjuttaa maamme kokonaisturvallisuutta, jonka turvaaminen on meidän lainsäätäjien tärkein tehtävä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin puolustusvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 6/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään puolustusvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.04 Puolustusministeri Antti Häkkänen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen puolustusta rakennetaan nyt puolustusministeriössä neljän keskeisen pilarin varaan: kansallinen puolustus aina kaiken perusta, Naton puolustus ja pelote, puolustusyhteistyökumppanuudet, ja lopuksi kokonaisturvallisuus ja kokonaisuuspuolustus.

Tänään lakiesityksessä käsitellään Naton yhteispuolustuksen eteenpäinviemistä. Suomen liittyminen Natoon on ollut suurin muutos Suomen puolustuksessa sotien jälkeen. Nato-jäsenyys on edellyttänyt Suomen puolustuksen yhteensovittamista Naton pelotteeseen ja puolustukseen, ja tämä työ jatkuu edelleen. Nato-jäsenyyden velvoitteiden täyttäminen ja Puolustusvoimien toimintaedellytysten varmistaminen puolustusyhteistyössä ja Naton yhteisen puolustuksen toimeenpanossa edellyttää lisäksi kansallisen lainsäädännön päivittämistä. Tällä lakiesityksellä vastataan niihin muutostarpeisiin, joita on tunnistettu liittokuntaan liittymisen myötä. Päivittäisessä toiminnassa osana liittokuntaa tunnistetaan kuitenkin yhä uusia muutostarpeita, ja kansallisen lainsäädännön päivittämistä tullaan jatkossakin tekemään vaiheittain.

Arvoisa puhemies! Hallitus on 20. helmikuuta 2025 antanut eduskunnalle hallituksen esityksen laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Hallituksen esityksellä edistetään Naton yhteisen puolustuksen toimeenpanoa kirjaamalla Pohjois-Atlantin liiton yhteinen puolustus Puolustusvoimien lakisääteiseksi tehtäväksi.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Esityksen tavoitteena on lisäksi parantaa Puolustusvoimien kykyä ulkomaisen avun vastaanottamiseen ja sen harjoitteluun sekä vahvistaa sotilaallista huoltovarmuutta edistämällä kansainvälisten joukkojen logistiikkaa Suomessa. Esitykseen sisältyy myös joukko teknisempiä kysymyksiä. Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.07 Juha Hänninen kok: Arvoisa herra puhemies! Suomen turvallisuus on perustavanlaatuisen kysymys, joka vaatii jatkuvaa arviointia ja kehittämistä. Turvallisuuksilanne Euroopassa on vakava ja vaikeasti ennakoitava. Suomi on kuitenkin tehnyt oikeita päätöksiä puolustuksensa vahvistamiseksi, vaikka tämä työ ei ole vielä valmis. Tässä tilanteessa on ensiarvoisen tärkeää, että Suomen lainsäädäntö vastaa muuttunutta turvallisuusympäristöä ja tuo selkeästi esiin Suomen tahtotilan Euroopan ja Pohjois-Atlantin yhteisessä puolustuksessa.

Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitys puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta selkeyttää Suomen puolustuksen asemaa liittolaiskentässä ja vahvistaa kykyämme toimia osana Naton yhteistä puolustusta. Esityksen mukaan Puolustusvoimien tehtäväkenttään lisätään Pohjois-Atlantin liiton yhteinen puolustus, mikä konkretisoi Suomen sitoutumisen liittokunnan yhteisiin velvoitteisiin. Lisäksi esitys tarkentaa kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevia säännöksiä sekä määrittelee, kuinka Puolustusvoimien kiinteistöjä voidaan käyttää liittokunnan tarpeisiin. Tämä luo pohjan sille, että Suomen puolustus toimii saumattomasti yhdessä liittolaistemme kanssa ja että voimme tarvittaessa vastata nopeasti turvallisuuden haasteisiin.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei ole itsestäänselvyys. Suomen ja suomalaisten turvaaminen edellyttää selkeitä poliittisia päätöksiä ja lainsäädännön kehittämistä vastaamaan muuttunutta turvallisuusympäristöämme. Suomen Nato-jäsenyyden myötä on tärkeää, että maamme puolustus on tiiviisti mukana liittokunnan toiminnassa. Tämän lainsäädännön muutos tukee sitä tavoitetta ja vahvistaa Suomen roolia vakauden ja turvallisuuden tuottajana. On välttämätöntä, että Suomen puolustus toimii tehokkaasti niin kansallisesti kuin kansainvälisesti ja että lainsäädäntömme tukee tätä toimintaa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

15.10 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! Kun Suomi haki sotilasliitto Naton jäsenyyttä, niin se tapahtui vahvassa poliittisessa yksituumaisuudessa, ja on siksi hyvä, että nyt näitä Natoon liittyviä ja yhteistoimintaan liittyviä lainsäädäntömuutoksia viedään samanlaisella poliittisella yhteistyökäytöllä eteenpäin. Se on pienen kansan turva erittäin kuohuvassa maailmassa, että poliittisilta päättäjiltä löytyy puolueesta riippumatta näissä kysymyksissä se yhteinen näkemys, että kansakunnan turvallisuuden varmistaminen menee kaiken muun edelle.

On siinä mielessä hyvä, että nyt tätä lakikokonaisuutta viedään mahdollisimman nopeasti eteenpäin. Se muutos, mikä Yhdysvaltain ulkopoliitikassa on uuden hallinnon myötä tapahtunut, on siinä suhteessa hyvä, että Suomi osoittaa päättäväisyyttä, vahvaa sitoutumista Naton kollektiiviseen puolustukseen. Kuten on monta kertaa todettu, olemme

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

siellä turvallisuuden tuottajia emmekä sen kuluttajia, ja sitä kautta myös sitten pystymme osoittamaan Yhdysvalloille ja kaikille muille liittolaisille, että Suomi on varautunut ja kantaa siinä suhteessa oman osansa.

Ehkä ihan tähän loppuun erityisesti nosto, että nimenomaan tiedustelun näkökulmasta se sotilastiedustelu ja siitä annettu laki saadaan myöskin hyvin synkronoitumaan koko liittokunnan yhteisen tiedustelun kanssa ja sitä kautta myöskin vahvistettua tätä tärkeää osaa kansallisessa puolustuksessa ja myös liittokunnan yhteistyössä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.11 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Suomi on aina pitänyt oman puolustuskykynsä hyvällä tasolla, ja se on kelvannut esimerkiksi mille tahansa maalle niin Euroopassa kuin Euroopan ulkopuolella. Tänä päivänä voimme olla onnellisia siitä, että vuosikymmenet olemme yksissä tuumin kehittäneet puolustustamme, ja nyt tämä Nato-ulottuvuus tuo sille aivan uuden ulottuvuuden ja antaa meille semmoisen turvakuun, joka varmasti on tarpeen. Lainsäädäntö asetettakoon sille tasolle, että se järjestelmä toimii kiitettävästi. Nythän sitä parhaillaan tehdään tässäkin tämän hallituksen esityksen myötä.

Mutta viime päivinä olemme havainneet maailman olevan menossa yhä levottomampaan suuntaan. Sen kaiken olemme havainneet viime päivien tapahtumien jälkeen. Kun ministeri nyt on paikalla, niin rohkenen kysyä: Ensinnäkin kiitos tästä erinomaisesta lakiesityksestä. Tämä on erittäin ajankohtainen, ja näitähän varmaan tulee lisää. Eduskunta on niille varmaan valmis näyttämään vihreää valoa mahdollisimman nopeasti, että saamme tämän oman puolustuksen ja siihen liittyvän lainsäädännön ajan tasalle. Mutta kun meillä on puolustusyhteistyösopimus USA:n kanssa, DCA-sopimus, niin teillä on paras osaaminen, ministeri, tässä asiassa, että missä me menemme tämän suhteen nyt. Tämäkin laki kuuluu DCA-sopimuksen työvälineisiin, että pystymme Yhdysvaltain kanssa tarvittaessa toimimaan sillä keinoin kuin Suomeen tuleva vierasjoukko, mikä sitten onkaan, Yhdysvalloista tuleva sotilasosasto, tai mikä se onkaan... Onko tilanne sen suhteen se, että te olette rauhallinen ja luottavainen siitä, että nämä meidän yhteistyösuhteet tuonne Yhdysvaltoihin päin toimivat edelleen hyvin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

15.13 **Veijo Niemi ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Näin runsaslukuisesti kun on edustajia paikalla, on helppoa sanoa: varmaan olemme täysin yksimielisiä siitä, että Suomea tulee aina puolustaa, Suomen täytyy aina säilyä. Minä toivon nyt tällä kohtaa arvoisalta puolustusministeriltä, että käynte keskustelua USA:n presidentti Trumpin ja puolustusministerin ja ulkoministerin kanssa, vaikka sieltä tulee tällä hetkellä signaalia, että esimerkiksi apu Ukrainalle on keskeytetty. Toivottavasti meillä säilyvät hyvät, ystävällismieliset suhteet USA:n ja Suomen välillä, koska me kuitenkin olemme Naton täysjäseniä ja meillä on kahdenvälinen DCA-sopimus USA:n kanssa. Toivon, että nämä välit säilyvät todella hyvinä. Siitä toivottavasti pidätte huolta, arvoisa ministeri.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja vielä edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

15.14 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Pahoittelen, unohdin kysyä toisen tärkeän kysymyksen samaan asiaan liittyen. Itäsuomalaisena kansanedustajana, siellä Ilomantsissa ihan itärajalla asuvana ihmisenä: Paikallisilla ihmisillä aidosti on valtava huoli, miten meille käy tällaisessa levottomassa maailmassa. Yksi Nato-kenraali, jonka nimeä en nyt jaksa muistaa, aivan omassa vahvassa puheenvuorossaan nosti esille — liittyi jotenkin Naton maajoukkoihin tämä kyseinen kenraali — että pitääkö tämä itäinen Suomi elinvoimaisena, koska sellainen seutukunta, jossa on elämää, ihmisiä ja toimintaa, on aina helpompi puolustaa kuin autioituva, syrjäytyvä alue, jossa tietkään eivät ole enää kunnossa. Toivoisin teiltä edes pientä vinkkiä, kun viime päivien tapahtumien takia minulla ei ainakaan ole täyttä luottamusta siihen, että meille tulisi paremmat elämänolosuhteet jo ensi vuonna. Odotamme siellä kallella kypärin, että saisimme selviä signaaleja Suomen valtiolta ja ennen kaikkea maan hallitukselta, että siellä itärajallakin Ilomantsissa se koko rajaseutukansa voisi olla turvallisena, jatkaa huomennakin työpäiväänsä ja jatkaa elämäänsä, suunnitella tulevaisuutta. Siihen uskon on aika paha lommo tullut viime aikoina.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja ministeri Häkkänen, noin kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.15 Puolustusministeri Antti Häkkänen: Arvoisa puhemies! Kiitoksia.

Vielä vain rautalangasta sanon sen tosiasian, mistä varmaan moni onkin tietoinen, että vaikka liityimme Natoon, niin nyt kaikissa toimenpiteissä, joita puolustusministeriö johtaa — siis koko puolustuspolitiikan skaalaa, kaikkea puolustuspolitiikkaa, johdetaan puolustusministeriöstä Naton ydinasepolitiikkaa myöten, komentorakenteita myöten — kaikessa me pidetään kristallinkirkkaana, että kansallinen puolustuskyky, omavaraisuus ja huoltovarmuus ovat kaiken keskiössä ja perusta kaikelle. Myös kaikissa komentorakennejärjestelyissä, mitä tehdään, on aina Suomella ensisijaisena oma toimintakyky ja johtokyky. Me ollaan siis koko ajan ns. itsenäinen toimija vahvoilla kansallisilla resursseilla ja toimintakyvyllä osana Natoa, mutta ei niin päin, että pudotetaan hanskat ja annetaan muille vastuu. Välillä näkyy julkisuudessa tällaisiakin puheenvuoroja, että nythän on hyvä, ettei tarvitse sitten hirveästi enää tehdä, kun ollaan mukana kansainvälisessä yhteistyössä.

Tämä korostuu nyt USA-yhteistyössä erityisen tärkeästi. Minä pyrin nyt edistämään sellaista USA-yhteistyötä tässä poliittisella tasolla, puolustuksessa ja Pentagonin suuntaan, että me ei jokaiseen pintakuuhuun lähdetä mukaan, vaan koetetaan pitää hyvin hankala Ukrainan neuvottelutilanne — joka on hyvin vaikea — omassa ladussa ja korissa ja sitten tämä Euroopan Nato-maiden puolustuksen rakentaminen omassa korissaan. Ukrainan tilanteeseen liittyy nyt paljon enemmän hankaluuksia ja jännitteitä, kun taas Naton osalta USA:n puolustusministeri sanoi minulle kahdenvälisessä palaverissa — ja useat muut heidän keskeiset puolustusvaikuttajansa — että USA on sitoutunut artikla vitoseen Natossa, mutta teidän pitää itse vahvistaa puolustuskykyänne enemmän Euroopassa eli maksaa veronmaksajien rahalla enemmän puolustukseen. Se tarkoittaa siis merkittäviä summia — se ei ole sanahelinää — myös Suomen kannalta. Tämä on merkittävä talouspoliittinen kysymys, mistä se raha otetaan: hyvinvointipalveluista, verotuksesta, vai velkaa lisää vai mitä. Eli se ei ole meillekään ihan kevyt juttu.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Kahdenväliset USA-puolustussuhteet etenevät hyvin. Emme voi olla varmoja, mitä aina tulevaisuus tuo tullessaan, mutta hankkeet etenevät hyvin, niitä on kymmenittäin: puolustusmateriaalia, harjoitusyhteistyötä, DCA-sopimuksen järjestelyjä kovia tilanteita varten. Muun muassa viimeisen viikon ajan meillä on ollut harjoittelemassa Karjalan prikaatissa Virginian kansalliskaarti. Nämä kansalliskaartit vastaavat käytännössä tuommoista kevyehköä eurooppalaisen maan armeijaa. Heillä on siis kalustoa hävittäjistä lähtien.

Itä-Suomen elinvoima on turvallisuustekijä. Ainakin keskeisten kaupunkiseutujen pitää pysyä asuttuina, ja siellä pitää olla omaehtoista yritystoimintaa, joka luo elinvoimaa omista lähtökohdistaan. Sen takia liikenneyhteydet, yrittäjyyden edellytykset ja sitä kautta elinvoiman rakentuminen, ei pelkästään tukiaisilla vaan nimenomaan omaehtoisesti, ovat erityisen tärkeitä. Me nähdään myös se, että on vaarallista, jos meille syntyy liian harvaan asuttuja alueita, eli pitää olla väkeä siellä, ja se on myös työvoiman saantikysymys turvallisuusviranomaisten osalta. Tanskan puolustusministerin vein eilen itärajalle tutustumaan siihen, mitä Venäjän raja-alueella asuminen tarkoittaa, jotta myös läntisemmän Euroopan maat tukisivat meitä näissä EU-hankkeissa, kun yritetään saada vaikka tiettyjä rahoituksia näihin järjestymään. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin puolustusvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan on annettava lausunto.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 3/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Ranne, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.20 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä ajoneuvolain ja siihen liittyvien lakien muuttamista koskeva hallituksen esitys. Esityksen pääasiallisena tavoitteena on vastata tiettyihin EU-sääntelyn vaatimuksiin ajoneuvo- ja kuljetusalalla. Esitys sisältää muutoksia kolmeen aihealueeseen.

Ensinnäkin ehdotetaan EU-sääntelystä johtuen lakimuutoksia, joilla ajoneuvovalmistajista riippumattomille ajoneuvojen huolto- ja korjaamotoimijoille ja heidän työntekijöillensä annetaan oikeus saada rikosrekisteriote niin kutsuttua SERMI-hyväksyntää varten. Hyväksynnän avulla nämä toimijat voivat saada ajoneuvojen

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

valmistajilta ajoneuvon turvatekijöihin liittyviä tietoja. Turvatekijöihin liittyviä tietoja ovat esimerkiksi ajonestolaitteistoon liittyvät tiedot. Tietoja tarvitaan nimenomaan huolto- ja korjaustoiminnassa. Muutos edistää riippumattomien huolto- ja korjaamotoimijoiden toimintamahdollisuuksia.

Toiseksi esityksellä pannaan täytäntöön EU-sääntelyssä tapahtuneet muutokset koskien perusteita, joilla maanteiden henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltija voidaan luokitella riskiryitykseksi. Jatkossa riskiluokittamisessa huomioidaan paremmin EU:n ajo- ja lepoaika-asetuksen ja ajopiirturiasetuksen säännösten noudattamatta jättäminen tavalla, josta aiheutuu huomattava kuoleman tai vakavan loukkaantumisen riski. Tähän liittyen myös hyvämaineisuuden arviointi päivitettäisiin vastaamaan uusia vakavimpien rikkomusten perusteita.

Kolmas esityksen kokonaisuus johtuu kansallisista syistä. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille ehdotetaan oikeutta tarkastaa ajoneuvojen katsastusta ja yksittäishyväksyntää tekevien toimijoiden taustat sakkorekisteristä. Traficomilla on velvollisuus tarkistaa näiden toimijoiden luotettavuus. Nykyisin Traficom saa jo rikosrekisterin tiedot, mutta taustan tarkistamiseen tarvitaan lisäksi sakkorekisterin tietoja. Tiedonsaantioikeuksista on säädettävä täsmällisesti laissa. Kyse on viranomaisten välisestä tiedonvaihdosta, eikä se aiheuta muutoksia katsastusta tai yksittäishyväksyntää tekevien käytännön toimintaan.

Lisäksi esityksen valmistelussa on tunnistettu tärkeä muutostarve sopimuspalokuntien pelastusautoihin. Tätä koskeva esitys tullaan viemään erikseen eteenpäin, ja siinä tullaan huomioimaan hallitusohjelman kirjaus sopimuspalokuntien toimintakyvyn turvaamisesta. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu on poissa. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.23 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On aivan erinomaista, että nämä tieliikenteeseen liittyvät turvallisuustekijät tulevat ajan tasalle. Kun katsoo tuota suomalaista tieliikennettä, kyllähän siellä yhä enemmän liikkuu esimerkiksi ulkomaisia rekkoja, joiden turvallisuudesta on huolehdittava myös niin, että niiden rekkojen vaatimustaso on tiedossa ja ne ovat turvallisia, että viranomaiset voivat niitä tarkistaa ja tieto on aina saatavilla ja ettei niihin liity sellaista toimintaa, joka voitaisiin tulkita vaikka rikolliseksi toiminnaksi. Siinä tervehdin tällaista lainsäädäntöä ilolla.

Mitä tulee ministerin mainitsemaan, tähän liittyvään vapaaehtoispalokuntatoimintaan, se on maaseutukunnissa äärimmäisen tärkeää. Nimittäin siellä se pelastuspalvelun saaminen nopeasti ja täydellä voimalla liikenteeseen virkamiespalokunnalla... Ne henkilöt, jotka tekevät työkseen sitä palo- ja pelastustoimen työtä, alkavat olla aika harvassa. Esimerkiksi kotikunnassani Ilomantsissa on halukkaille nuorille järjestetty tämmöistä paloharjoittelutoimintaa, jota paikalliset aktiiviset miehet ja naiset järjestävät, ja nuoret tytöt ja pojat saavat siellä oppia siitä, miten hommia tehdään. Moni heistä sitten myöhemmällä iällä todennäköisesti jää paloalalle, pelastustoimen palvelukseen opiskelun jälkeen, ja he tekevät erinomaista työtä myös maaseutukuntien turvallisuuden eteen.

Arvoisa ministeri, vaikka tämä tähän asiaan ei liitykään, se liittyy kyllä tähän liikenneturvallisuuteen: Kun näitä erilaisia kontrollijärjestelmiä te kehitätte — hyvä näin, olen samaa mieltä teidän kanssanne, ehdottomasti — niin se, mikä on iso ongelma siellä maaseututeillä, on, että vaikka niiden teiden kunnosta tehdään valtavasti valituksia, tiet

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

ovat aivan karmean heikossa kunnossa, niin aina meille tulee se sama vastaus, kun sille valvojalle soittaa, että ne on tarkastettu, ne ovat kunnossa. Ei voi olla kunnossa, kun liikennöinti paikka paikoin ei enää onnistu. Siellä on valtavan paljon semmoisia teitä, joita pitkin ajetaan paljon raskailla taakoilla, isoilla rekoilla, ja kotikunnassani lähiaikoina, kultakaivoksen eteneminen kun näyttää aika vahvalta, ajetaan vielä raskaammilla taakoilla. Toivon, että te otatte vakavasti tämän liikenneturvallisuuden myös sen tienhoidon kannalta ja sen valvonnan kannalta, koska se on aivan retuperällä. Tähän toivon teiltä, arvoisa ministeri, aktiivisuutta, koska se on sitä aitoa työtä, mitä me teiltä odotamme maaseutukunnissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

15.25 Veijo Niemi ps: Arvoisa herra puhemies! Arvon ministeri, nyt on todellakin hyvä asia. Puutun tähän, mistä te ensimmäisenä mainitsitte, eli näiden korjaamojen toimintaan.

Itse tunnen tuolla Pirkanmaalla useitakin tällaisia hyvämaineisia korjaamoita, jotka eivät ole niin sanottuja merkkikorjaamoita. Heillä on jatkuvasti ollut vaikeutena se, että kun tämän päivän autot rupeavat olemaan sellaisia aivolaatikoita ja jos siinä jotakin vikaa ilmenee ja sinulla ei riittävän syvälle ole pääsyä sen auton niin sanottuun aivolaatikkoon, niin sen korjaaminen tällaisella pienellä hyvämaineisella korjaamolla on ihan mahdotonta. Mutta jos me nyt saamme tähän asiaan parannuksen, niin olen todella tyytyväinen. Tiedän, että tällä hetkellä jo muun muassa Pirkanmaalla usea tällainen pienempi korjaamo odottaa tämän asian läpimenoa ja vahvistusta, että he pystyvät toimimaan tässä tiukentuneessa yhteiskuntatilanteessa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

15.26 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille tästä esityksestä. Jos lähden ensimmäisenä liikkeelle siitä, mitä tässä esityksessä ei valitettavasti ole, niin ne ovat juuri nämä sopimuspalokuntia koskevat asiat. Eli sinänsä emme voi lähteä tekemään esityksiä pykälisiin, koska niitä pykälä ei ole auki: tässä on nyt tämä ajoneuvolain ykköslaki vain yksi pykälä, joka tähän tuodaan uusiksi. Huoli tietysti siinä, mitä hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, on se, että kun hallitusohjelmassa on kirjattu, että näiden asema pitää turvata ja tehdä toimia sen eteen, niin olisi tietysti ilo kuulla, mitä ne toimet sitten ovat, koska niitä nyt tässä laissa ei vielä ole.

Toinen on tämä rikosrekisterioteasia, mikä on sinänsä lakiteknisenä kysymyksenä erittäin mielenkiintoinen. Me nyt lähemme puuttumaan siihen ja vaatimaan rikosrekisteriotteita, mikä on tärkeätä, ja katsotaan, että niillä henkilöillä, jotka näihin tietoihin pääsevät, pitää olla puhtaat paperit. Tämä varmasti hoituu, ja Suomessa rikosrekisteriotejärjestelmä Oikeusrekisterikeskuksen kanssa on hyvin järjestetty, mutta kyllä tässä semmoinen EU-säätelyllinen ilmiö tulee mieleen. Tämä on nyt ensimmäinen tällainen toimi tai työ, jossa vaaditaan täysin puhdas rikosrekisteri, eli siis EU-asetuksessa määritellään, että rekisterin on oltava puhdas. Tässä lähdetään siis siitä, että koko rekisterin on oltava puhdas. Suomessa on ollut käytäntö, jossa esimerkiksi jos lapsien kanssa työskentelee, niin silloin sen rekisterin pitää olla puhdas, niin että siellä ei saa olla taustalla lapsiin kohdistuvia rikoksia tai muita, jotka vaikuttaisivat siihen tehtävässä toimimiseen.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Tämä varmasti hoidetaan asianmukaisesti ja asetuksen velvoitteet täytetään ja ennen kaikkea pidetään huoli siitä, että ne tiedot eivät ole kaikkien saatavilla, mitkä ovat tärkeitä valmistajien tietoja. Mutta lainsäädäntöteknisesti ja Suomen säädöksiä ajatellen tässä on aika poikkeava muutos, minkä EU nyt tekee. Tämä varmaan valmistelussakin on paljon herättänyt mielenkiintoa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ranne, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.29 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ensimmäisen toistan sen, minkä esittelypuheenvuorossani totesin, että meillä on siis valmistelussa toinen esitys, joka liittyy nimenomaan sopimuspalokuntien toimintakyvyn turvaamiseen. Eli se ei nyt tullut tässä, koska se saatiin erikseen. Eriksen saadaan se tehokkaammin ja varmemmin hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti eteenpäin. Tämä on niin sanotusti jo putkessa, eli se kyllä tulee sieltä.

Sitten ehkä muutama sana tästä yleisesti. Poliisien määrään tullaan tämän hallituskauden aikana lisäämään, ja se mahdollistaa myöskin sen, että poliisilla olisi ratsiaan kykyä myöskin rekkratsioitten osalta enemmän kuin aikaisemmin.

Liikenneturvallisudessa tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä, ja meidän ollaan siis saatu kuolemaan johtavien onnettomuuksien määrää, uhrien määrää, laskuun tässä jo pidemmän aikaa. Toki se ei vielä riitä.

Teiden kuntoon ja liikenneturvallisuuksiin liittyvät toimet itse asiassa kiteytyvät siinä, että tämä hallitus on jo ennen puoliväliriihtä osoittanut tiemäärärahoja puolentoista miljardin euron edestä. Tämä määrä on yli kaksi kertaa enemmän kuin edellinen hallitus neljän vuoden aikana kohdisti teihin, ja tällä saadaan kyllä merkittäviä parannuksia meidän tiestöön. Hieman tämä menee asiasta ohi mutta on hyvin tärkeää todeta tässä.

Tienhoidossa ja -valvonnassa tehdään jatkuvasti parantamista, ja niissä riittää parantamista. On aivan selvää, että meillä ei ole tasapuolista ja tasaista laatua ympäri Suomen, mutta tämä on kyllä huomioitu.

EU-sääntelystä: Hallituksen selkeä linjaus on EU-politiikassa, niin kuin tämänkin tapauksen kohdalla, se, että me vaikutetaan hyvin vahvasti etukäteen ja kansallisen liikkumavaran pitää aina olla maksimaalinen. Se on se, mitä me siellä ajamme. Toki aina, kun näitä niin sanottuja tapauksia tulee vastaan, niin tietenkin me yritämme keksiä keinoja, kuinka me pääsisimme täällä vähimmällä mahdollisella byrokratialla ja niin, että suomalainen liikenne sujuisi mahdollisimman turvallisesti eikä mikään turha estäisi sitä sujuvuutta. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja vielä vastauspuheenvuoro, tai itse asiassa listapuheenvuoro. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

15.31 Jouni Ovaska kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä korvaan osui ehkä sellainen kysymys, että valmistelussa on jo toinen laki. Nyt monessa kohtaa olen huomannut tässä talossa, että kun tulee kuultavia asiantuntijoita ja lakiesityksiä, niin nousee aina keskusteluun, että valmistelussa on jo toinen laki. Ja tämän lain virheet: Tätä ei ole vielä tämä talo hyväksynyt, kuulemiset ovat vasta käynnissä, ja sanotaan jo, että ne korjataan sitten seuraavassa laissa. Suurin piirtein ollaan jo tuomassa lakia ennen kuin edellinen on saatettu voimaan. Tämä ei ole niinkään ministeri Ranteelle, vaan tämä on

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

koko hallitukselle ja lainvalmistelijoille ehkä sellainen pieni viesti, että huolehditaan nyt ensin, että tämä talo hyväksyy edes jonkinlaisen lain, ja sitten tulee se toinen laki, sen sijaan että täällä alkaisi mennä ikään kuin ristikkäin kolmea tai neljää lakia, joita ei ole yhteensovitettu, ja sitten on jo valmiina korjaussarja, josta ei kuitenkaan tosiasiaassa ole edustajille tietoa, mutta sanotaan, että nämäkin sitten korjaillaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri, olkaa hyvä, kaksi minuuttia.

15.32 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne: Ihan lyhyesti vielä, arvoisa puhemies. Eli lausuntopalautteen perusteellahan päätettiin poistaa se sopimuspalokuntien pelastusautoja koskeva ehdotus sieltä listalta tästä esityksestä. Nimenomaan tässä nyt, kun me puhutaan ajoneuvoverokysymyksistä, me emme tätä tänne sitten sisällyttäneet. Mutta tässä on kyse tämällytyypisestä tapauksesta. Rinnakkain kulkevat. Verotusasioita nyt ei ihan tähän saatu sisällytettyä. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asuntosäästöjärjestelmästä ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 7/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.33 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi asuntosäästöjärjestelmästä ja asuntolainojen valtioneuvostokautesta. Samalla kun omistusasuminen on monien toive ja asuntosäästäminen suosittua, vuokra-asuminen yleistyy ja ensiasunnon ostaminen tuntuu aiempaa vaikeammalta.

Nykyisen asp-järjestelmän kehittämistarpeet liittyvät suurelta osin lainsäädäntöön, joka on vaikeaselkoinen ja osin vanhentunut. Säädöksiä on niiden voimassaoloaikana muutettu useita kertoja, mutta niitä ei ole arvioitu kokonaisuutena. Ensiasunnon ostajan voi olla tällä hetkellä vaikea hahmottaa, miten asp-järjestelmä toimii. Lisäksi lait ottavat heikosti huomioon laina-aikana tapahtuvat muutokset elämäntilanteessa ja asuntotarpeessa.

Omistusasunnon hankkiminen on yksi taloudellisesti merkittävimmistä päätöksistä yksittäisille henkilöille ja kotitalouksille. Ehdotettu lainsäädäntö parantaisi

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

asuntosäästäjien ja ensiasunnon ostajien mahdollisuutta saada nykyistä paremmin selkoa asunto- ja säästöjärjestelmästä ja siihen liittyvistä oikeuksistaan. Kun kyseessä on lakisääteinen ensiasunnon ostajia varten luotu järjestelmä, on tärkeää voida luottaa siihen, että se toimii riittävän hyvin ja ennakoitavasti, kannustaa säästämiseen, tukee ensiasunnon ostoa eikä sisällä asuntosäästämisen tai asunnon oston kannalta yllätyksiä.

Asp-järjestelmän perusajatus ja sen tukielementit pysyisivät ennallaan. Tarkoitus on kannustaa tavoitteelliseen säästämiseen ja tukea ensiasunnon ostamista säästöille maksettavalla lisäkorolla, korkotukilainalla ja maksuttomalla valtiontakauksella. Asuntosäästämisen ja laina-ajan yksityiskohtiin ehdotetaan lukuisia muutoksia, joiden avulla järjestelmä olisi nykyistä selkeämpi ja kannustavampi.

Ehdotetuilla muutoksilla lisättäisiin ensiasunnon ostajan valinnanmahdollisuuksia ja otettaisiin nykyistä paremmin huomioon muutokset elämäntilanteessa ja asunnontarpeessa. Uuteen asuntosäästöjärjestelmästä annettuun lakiin koottaisiin säännökset asuntosäästämisestä sekä asuntosäästämisen perusteella myönnettävästä vastaantulolainasta, korkotuesta ja valtiontakauksesta ensiasuntoa varten. Valmistelun yhteydessä myös omistusasuntolainojen maksullisten valtiontakauksien lainsäädäntö on uudistettu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

15.36 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Oma asunto on monelle unelma, ja on tärkeää, että me mahdollistetaan tämän unelman tavoittelemisen kaikille varallisuudesta riippumatta.

Asp-laina on osoittautunut hyväksi välineeksi kannustaa nuoria asuntosäästäjiksi. Vaikka vuokra-asuminen on lisääntynyt, niin edelleen valtaosa nuoremmitakin ikäluokista haluaisi mieluiten asua omistusasunnossa. Kuitenkin ensiasunnon ostaminen on siirtynyt aiempaa myöhempään. Yksi selittävästä tekijöistä on opintolainojen yleistyminen ja opintolainamäärien kasvu. Viimeisen kymmenen vuoden aikana opintolainavelallisten osuus on noussut 30 prosenttiin ja keskimääräinen opintolainan määrä yli kaksinkertaistunut 11 000 euroon, ja opintolainojen lisäksi myös muiden velkojen määrä on lisääntynyt. Ja kun asuntojen hinnat ovat samaan aikaan nousseet, suurissa kaupungeissa erityisesti, tuloja nopeammin, on ensiasunnon osto monille aiempaa vaikeampaa. Nämä haasteet tässä hallituksen esityksessä on tunnustettu, ja toivottavasti hallitus pitää ne mielessään myös opintotukijärjestelmää uudistaessaan.

Mutta, arvoisa puhemies, tästä asp-lainsäädännöstä: Edellinen hallitus valmisteli silloin vihreän ympäristöministerin johdolla asp-lainajärjestelmän muutoksia, jotka silloin hyväksyttiin tässä salissa laajalla yksituumaisuudella. Tuolloin järjestelmästä haluttiin tehdä selkeämpi, yhdenvertaisempi ja paremmin nykyistä asuntomarkkinatilannetta vastaava. Silloin nostettiin asp-säästämisen aloittamisen yläikärajaa 44 vuoteen, ja jos asuntosäästäjiä oli kaksi, niin silloin todettiin, että riittää, kun toinen on alle 45-vuotias, ja myös linjattiin, että kaksi asp-tilin omistajaa voi saada 50 prosenttia enemmän lainaa kuin yksin asuva. Yhdenvertaisuutta tuolloin lisättiin rinnastamalla avioliitto avioliittoon ja rekisteröityyn parisuhteeseen.

Nämä olivat tärkeitä parannuksia, mutta jo tuolloin todettiin valiokuntakäsittelyssä, että sääntely koetaan edelleen melko monimutkaiseksi ja että uudistustyötä on tarpeen jatkaa

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

myös tulevalla hallituskaudella lainsäädännön selkeyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi, ja on hyvä, että hallitus on tähän nyt tarttunut.

Ja kuten ministeri Multala tässä hallituksen esitystä esitellessään totesi, niin tämän lain tavoite todella on selkeyttää asuntosäästämistä ja ensiasunnon hankintaa sekä omistusasuntolainojen valtioneuvoston koskevaa lainsäädäntöä ja lisätä järjestelmän joustavuutta ensiasunnon ostajien, lainansaajien ja luottolaitosten näkökulmasta. Näistä tavoitteista on helppo olla yhtä mieltä.

Jo viime kaudella keskusteltiin asuntosäästämisen ikärajan poistamisesta kokonaan. No, silloin nostettiin tosiaan siihen 44 vuoteen, mutta näen ihan perusteltuna, että se nyt poistetaan kokonaan.

Hyvä uudistus on myös se, että laina-aikana myönnettävien lyhennysvapaiden kestoa lisätään neljään vuoteen.

Nämä nyt muutamina nostoina tästä esityksestä.

Arvoisa puhemies! Tosiaan ensiasunnon ostaminen on monille koko elämän suurin investointi, ja on tärkeää, että siinä tilanteessa ihmiset voivat luottaa siihen, että järjestelmä toimii avoimesti ja ennakoitavasti ja että sieltä ei tosiaan mitään yllätyksiä sitten sen prosessin aikana tule.

Tämä asia etenee nyt ympäristövaliokuntaan. Valitettavasti en tällä kaudella sen valiokunnan jäsen ole, mutta uskon, että kollegat siellä tämän vielä huolella läpi käyvät.

Ajattelen, että tämä on erittäin hyvä asia. Kiva, että välillä täällä voi käydä toteamassa, että hallitus tekee myös hyviä asioita meidän nuorten tulevaisuudenuskon ja elämäntilanteen ja taloustilanteen parantamiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.40 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tästä tilanteesta, mihin Suomessa asuntorakentamisessa ja asuntokaupassa on menty, voi sanoa kyllä ihan puhtaalla omallatunnolla, että tämä on itse aiheutettu päänsärky. Nimittäin silloin, kun korko oli alhaalla, oli niitä kuuluisia Santander-lainoja, vai miksi niitä sanottiin, silloinhan asuntokauppa kävi niin valtavan kuumana, että rakennettiin pieniinkin kaupunkeihin. Esimerkiksi kotimaakuntani pääkaupungista Joensuusta tiedän, että rakennettiin taloja ja moni on niistä edelleen tyhjillään. Myös pienemmiltä paikkakunnilta niitä löytyy. Siitä voi sanoa, että kyllä talouspolitiikka oli silloin suoraan sanottuna haparoivaa, jos kauniisti haluan kuvata sitä ilmiötä.

Toinen murheellinen ilmiö tietenkin nuorille pareille on ollut tämä asuntolainan korkojen vähennysoikeus, sehan loppui vuonna 2023. Vuonna 22 sai vielä vähentää 5 prosenttia koroista omassa verotuksessaan, mutta tänään ei voi enää vähentää, se on nolla. Nyt sitten olemme tilanteessa, jossa asunnot ovat niin älyttömän kalliita niillä paikoilla, missä asuntokauppaa käydään, ja sitten taas maaseutuolosuhteissa — kun tämä talouspolitiikka on vienyt siihen, että keskitetään aivan älyttömästi ja määrätietoisesti — on menty tilanteeseen, että kolmen huoneen, keittiön ja saunan asunnon jostakin Ilomantsin kaltaiselta paikkakunnalta saattaa 20 000—30 000:lla ostaa itselleen, ja on aivan huippukuntoinen asunto. Tämähän on kansallisvarallisuuden valtavaa haaskaamista ja hukkaan heittoa. Samaan aikaan, kun keskitetään yhä enemmän suuriin keskuksiin, tämä sama syöksykierre jatkuu. Katselin tuosta netistä äsken, että tälläkin hetkellä yli 5 000

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

uutta asuntoa on tässä maassa myymättä, Helsingissä oli 1 212 muistaakseni vielä viime vuoden lopulla.

Nyt kun sitten meillä aletaan puhua tässä talossa ja julkisuudessa, lehtien sivuilla ja televisiossa ja radiossa, että on uusi nousukausi tulossa, niin kyllä pikkuisen rohkenen epäillä. Jos tilanne on tällainen ja meillä on tyhjiä asuntoja näin paljon, niin vieläkö joillakin riittää urheilumieltä kokeilla rakentaa tyhjiä asuntoja ja tyhjiä kerrostaloja, koska siitä kuitenkin tietyt kustannukset pyörivät: lämpökustannukset, tontin vuokratkustannukset ynnä muut — oman tontin kustannuksethan veloitetaan tietysti asunnon ostajalta.

Sitten kun teemme tämän loistavan ilmastopolitiikan takia tämän energian hinnan nostamisen aivan monin-, moninkertaiseksi, niin siitähän me nyt kärsimme. Ja sitten vielä tähän kaikkeen ikään kuin kirsikkana kakun päälle luotiin tämä järjestelmä, jossa datakeskuksia tulee ja ne ottavat sitten markkinoilta sopimuksilla tämän halvan sähkön. Nehän saavat pitkällä sopimuksella, vaikka 10 vuoden sopimuksella, alhaisen sähkön hinnan ja ostavat sitä varmaa tasaista sähköä. Tämä ajaa yhä ahtaammalle ne ihmiset, jotka tarvitsevat sähköä esimerkiksi talon lämmityksessä.

Elikkä olemme itsellemme rakentaneet täydellisen umpikujan, josta ei muuten ulos päästä seuraavaan kymmeneen vuoteen. Toki toivon, että päästään, mutta kun olen tottunut elämässä ottamaan tosiasiat tosiasioina, niin, arvoisa rouva ministeri, teillä on kyllä melkoinen ura edessä, sanotaanko näin Kalevalan hengessä, kyinen pelto on kyllä kynnettävänä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

15.43 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Täytyy tässä nyt todeta, kun käytin tällaisen hyvin positiivisen puheenvuoron tästä itse asp-lain uudistamisesta, jota pidän tärkeänä mekanismina mahdollisuuteen omistusasumisen hankkimiseen, että toki huolettaa tämä yleinen tilanne, että asuntojen hinnat ovat korkeat ja työttömyys tässä maassa kasvaa ja monet nuoret ovat sillä tavalla hyvin haastavassa tilanteessa oman taloutensa takia. Viittasin omassa puheessani opintolainojen kasvamiseen ja muuhun. Toki hallituksella on paljon tekemistä siinä, että saadaan yleisesti talouskehitys sillä tavalla kääntymään, että nuorilla on toiveikas olo, usko siihen, että työura jatkuu ja kehittyy ja se mahdollistaa sitten suurtenkin asuntolainojen poismaksun. Asuntomarkkinoilla on toki paljon haasteita. Mutta ajattelin, että kun tässä salissa sitten kuitenkin aika paljon kriittistä puhetta käydään, niin halusin nyt nimenomaisesti tätä lainsäädäntöä kuitenkin sillä tavalla tukea, että hyvä, että asp-lainsäädäntöä kehitetään selkeämmäksi, jotta se ainakin yhtenä välineenä sitten helpottaa sitä oman asunnon hankkimista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, kaksi minuuttia, olkaa hyvä.

15.44 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala:** Arvoisa puhemies! Kiitos keskustelusta. — Tämä edustaja Elon puheenvuoro keskittyi enemmän tähän kyseiseen lakiesitykseen, ja edustaja Hoskonen käsitteli ehkä laajemminkin monenlaisia asioita, joista osa ehkä oli enemmän paikkansa pitäviä kuin toiset. Mutta se täytyy ehkä sanoa

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

kuitenkin, että asumisen kustannukset totta kai ovat Suomessa keskimäärin korkeita ja vievät ison osan suomalaisten tuloista, ja hintojen nousu siihen on paljon vaikuttanut. Asuntomarkkinat ovat meillä hyvinkin eriytyneet siten, että meillä on todellakin syrjäseuduilla näin, että rakennuskustannukset tai vaikka korjauskustannukset monesti ylittävät jo asunnon markkina-arvon, ja se on tietenkin haastava tilanne. Silloin kun haluttaisiin omaa kotia kunnostaa vaikka pienellä lainalla, niin se voi olla vaikea haaste vaikkapa asunto-osakeyhtiöille.

Energiapolitiikka sinällään Suomessa on ollut hyvinkin onnistunutta. Meillä energian hinta, sähkön hinta, on Euroopassa toiseksi alhaisinta, ja se on kyllä aika hyvä saavutus tällaisessa tilanteessa, jossa me olemme myös nopeasti irrottautuneet venäläisestä energiasta.

Mutta tästä esityksestä: Tässä todellakin pyritään siihen, että järjestelmä olisi selkeämpi ja myös ennustettava, mutta sitten toisaalta kannustaisi edelleenkin siihen omaan asuntoon säästämiseen. Yksi tämän asp-järjestelmän keskeinen ominaisuushan on nimenomaisesti se, että siinä kannustetaan ja osittain vähän, sanotaanko, enemmänkin kuin kannustetaan, että jos asp-lainan haluaa saada, niin on tietenkin se oma rahoitusosuus silloin säästettävä kasaan. Se on yksi kysymys, mihin tässä on lausuntokierroksen aikana myös esitetty muutoksia. Siinä on kuitenkin se haaste, että tietenkin mitä vähemmän vaaditaan sitä omarahoitusosuutta, sitä suuremmiksi myös ne takausvastuut ja ikään kuin valtion riskit totta kai sitten kasvavat, ja nämä asiat liittyvät toisiinsa.

Kokonaisuudessaan mennään tässä hyvään suuntaan. Ehkä on hyvä huomioida vielä se, että jo viime vuonna nostettiin asetuksella näitä enimmäislainamääriä, eli sellaisia hyviä muutoksia on jo tehty aiemmin tällä hallituskaudella asp-järjestelmään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.47 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Lyhyesti: On hyvä, että tätä asuntosäästöpalkkiota kehitetään. Lämpimästi kannatan sitä, ehdottomasti hyvä esitys. Mutta se, mikä tässä on se ongelma, on, että minusta ei ole ihan oikeudenmukaista, että verrataan johonkin muuhun energianhintaan. Se ratkaisee, paljonko se Suomessa on, ja se on moninkertaiseksi noussut viime aikoina. Tämä on se ongelma. Ei metsäteollisuus pistä tehtaita kiinni halvan energian takia, se on muuten ihan näin. Eivät sahat seiso sen tautta, että meillä on halpa energia, vaan sen takia, että on kallis energia. Siihen palaamme myöhemmin.

Mutta itse lakiesitys on hyvä, toivon sille menestystä. Mutta ellei tätä tasa-arvoista Suomen kehittämistä ruveta tekemään kunnolla, niin siitä ei edes asuntosäästöpalkkiolla selviä, ei kukaan selviä. Toivon toki menestystä Suomen kansalle ja kaikille suomalaisille, mutta vaikeat ovat vuodet edessä. Ja miten viittasin äskeiseen kalevalaiseen sananparteen Kalevalan päivän kunniaksi, niin sitä se pelto tulee ikävä kyllä olemaan. Siihen kannattaa ainakin valmistautua.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

8. Hallituksen esitys eduskunnalle kokonaisvaltaista kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Thaimaan kuningaskunnan välisen puitesopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 183/2024 vp
Valiokunnan mietintö UaVM 16/2024 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Ensin päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 16/2024 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä kumppanuussopimuksesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 183/2024 vp tarkoitetun kumppanuussopimuksen. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 183/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Sopimuksen ainoa ja lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi oikeudenkäymiskaaren ja tuomioistuinmaksulain 5 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 152/2024 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 1/2025 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 152/2024 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 211/2024 vp
Valiokunnan mietintö YmVM 3/2025 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 211/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätteen ja muun aineen mereen laskemisen aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1972 tehdyn yleissopimuksen

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

vuoden 1996 pöytäkirjaan vuonna 2009 tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 222/2024 vp
Valiokunnan mietintö YmVM 4/2025 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 222/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n pikamaksamisasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 215/2024 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 1/2025 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 215/2024 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 217/2024 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 2/2025 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 217/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain 22 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 171/2024 vp
Valiokunnan mietintö StVM 4/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 5.3.2025 pidettävään täysistuntoon.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle kyberturvallisuusdirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskeväksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 57/2024 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 1/2025 vp

Pöytäkirja PTK 16/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 5.3.2025 pidettävään täysistuntoon.

16. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 5.3.2025 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.28.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Mikael Koillinen